

MARA

HA A SE NA LIHLOELA A OELA

**Moithaopi
oa hloahloa
ho tsa bofofisi**

**Bophelo ba
lesole kamora'
beha meja fatše**

**LeARN e itokisetsa
liphephetso tse e
tobileng**

**Ba ntšang limpa
ba bapala
mapolesa phupa
ka lefe**

**Mohalitoe oa lithota
tša Bokaota**

**LDF e keteka
Letsatsi la Sesole**

**Lihlooho tsa linaha tsa
SADC li batla tharollo ea
bothata ba HIV/AIDS**

**Setsi sa Molisa ea
Molemo: Lehae la
bo-'m'e ba bacha ba
se nang mang oe!**

**Khatelopele
nalaneng
ea lefatše**

**Monate ke o phutheloang
ka kobo moketjaneng
oa kamohelo ea 'Taiwan'**

**Liponono
tša Maro**

Bohlophisi

Mohlophisi

Lt Col Tanki Mothae

Motlatsi-Mohlophisi

2Lt Ntele Masoetsa

Baqolotsi

Sgt Thabiso Rajane

Cpl Ntlele Ntoi

Cpl Matheanzima Taneso

Pte Sakeng Lekola

Pte Tankiso Nkoho

Pte Hlaoli Moeletsi

Pte Makhele Makhele

Litšoantšo ka

LDF Photography Section

Boeletsisi

Dr Lebohang Lejakane

LL Productions Media

Consultancy (Pty) Ltd

P O Box 956 I

Maseru. 100

Tel: (09266) 22 335949

E-mail: majaksca@yahoo.com

Tsa papatso

MARA

P. O. Box 1346

Maseru 100

Lesotho

Tel: (09266) 22 32 0404

Fax: (09266) 2203 1035 I

Pte Nyatso Tšoeunyane

E tekuoe ke ba

Lesotho Business Services

Development House,

Kingsway, Maseru

Tel: (+266) 2232 3963/4/7

Fax: (+266) 2231 0081

E-Mail: lbs@quadrant.co.ls

Tse ka hare

Tse tloaelehileng

Bohlophisi	leq 3
Tsa bolumeli	leq 3
Liponono tsa Mara	leq 4
Likoete tsa Mara	leq 5

Litaba ka botebo

LDF e keteka Letsatsi la Sesole	leq 7
Bakoetlisi ba sesole sa India ba ekeletsoa nako	leq 10
Lihlooho tsa linaha tsa SADC li batla tharollo ea bothata ba HIV/AIDS	leq 11
Setsi sa Molisa ea Molemo: Lehae la tlhokomelo la bo-'m'e ba bacha ba se nang mang oe!	leq 16
Barutoana ba Basotho ba fumantšoa monyetla oa thuto e ntlafetseng le thupelo ho tsa boetapele	leq 18
Mofofisi ea hloahloa oa moithaopi sesoleng sa Lesotho	leq 23
Bophelo kamora' o ho beha meja fatše tšebetsong ea sesole	leq 25
Ba ntšang limpa ba bapala mapolesa phupe ka lefe	leq 29
Morero oa noesetso o tla hlabolla temo Lesotho	leq 31
Monate ke o phutheloang ka kobo moketjaneng oa kamohelo ea 'Taiwan'	leq 34
Mohalitoe oa lithota tsa Bokaota	leq 36

Likhutloana

Khotso le botsitso ba lefatše li tlokotsing	leq 6
Khatelopele ea ntlafatso ea nalane	leq 41
Setšoantšo sa Molao oa Banyalani	leq 42

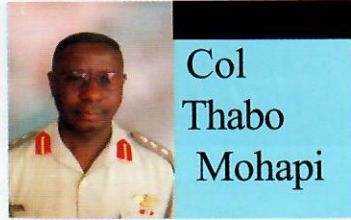
Mangolo ho bohlophisi

leq 45

Tsa lipapali

Lesotho le boemong ba ho tšoara	
litlholisano tsa lefatše tsa taekwondo isao	leq 50

Bohlophisi

Seboka sa tšireletso le botsitso hape Lesotho

Ho tšoaroa hoa seboka sa Tšireletso le Botsitso sa Linaha tsa Khokahanyo ea Moruo Afrika e ka Boroa (SADC) mona Lesotho, e ka 'na ea ba semaka ho batho ba bangata, ka kotloloho ho Basotho. Ha o etsa mosebetsi hantle e mong le e mong o batla o mo etsetse ona ka mokhoa o tšoanang. Empa hona ha se lebaka komiting ea Tšireletso le Botsitso ea SADC.

Ho latela tsamaiso ea linaha tsa SADC litabeng tsa tšireletso le botsitso eo Lesotho e leng setho litabeng tsa lipolotiki, tšireletso le botsitso, Lesotho e tla ba molula setulo hape oa komiti ea tšireletso le botsitso. Lesotho le tla nka setulo le se theoheloa ke Mozambique ka Loetse, 2003. Komiti ea Tšireletso le Botsitso tlaas'a tsamaiso ena e ba komiti ea setho.

'Muso oa Lesotho o tobane le liphepetso tse ngata tse amang tikoloho esita le botsitso ba lefatše la Afrika. Ntoa ea lehae e setse e le pharela Democratic Republic of Congo (DRC) tikolohong ea matša a maholo. Empa se khotatsang ke hore khotso le botsitso li boetse lia rena Angola ka mora' o ho lefu la Dr Jonas Savimbi.

Afrika e tobane le liphephetso tsa ho theha lebotho le malala a laotsoe, African Standby Force (ASF), le tla romeloa moo ho qhomang merusu le lintoa Afrika, 'me tlatsetso ea linaha tsohle kea bohlokoa ho thehoeng hoa le botho le joalo. E le molula setula oa komiti ea Tšireletso le Botsitso, 'muso oa Lesotho o tla potlakisa karolo ena le ho netefatsa hore bonyane meralo e tekiloe pele le fana ka marapo.

Joalekaha le entse ka 2001, Lesotho le tšoanela ho bontša boetapele ba 'nete hloahloeng ena litabeng tsa lipolotiki le botsitso. Empa tsena li ka etsehala ha feela litho tsa SADC li ka tšehetsa Lesotho boiketlahetsong ba lona.

Ho joalo, hore e mong o tšepa hore Lesotho e tla ba mohlala litabeng tsohle tsa hloahloa ena. Mosebetsi ona o namme o emetse ho phetoa ke basali le banna ba sebetse ba ikemiselitseng ba naha ena. *Mara* e le lakaletsa mahlohonolo ka hohle-hohle ha le ntse le kokometse se maratsoana tšebetsong ena e thata. ■

**Theko ea
koranta ena ke
M4.00/R4.00**

Bukeng ea Timotiea oa bobeli, khaolo ea bobeli, temana ea bone, lentsoe la Molimo le baleha tjena:-

Lesole le tšebetsong hantle le batla ho khahlisa molaoli oa lona, 'me ha le kenakenane le litaba tsa bophelo ba sechaba".

Karolo ea boraro temana ea leshome le metso e mene ho isa ho ea leshome le metso e mehlano e re:-

"Empa bakeng sa hao tsoelapele ka 'nete eo o e rutilong 'me o lumele ka tieo. O oa tseba hore barupeli ba hao e ne le bo mang, 'me o hopola seo ho tloha o sa le lesea. O tsibile mangolo a halalelang a o fileng bohlae bo isang pholohong ka ho lumela ho kreste.

Mohloli-thero

Ha re eeng pele, 'me re se khutlele morao. Ka nako e 'ngoe moth a ka ipotsa hore na ke ba bakae ba rona ba hetlang morao, moo re tsoang teng. Mehopolo e meng e tliša mesarelo, tlotla, mesarelo e kopaneng le thabo ha e meng e tliša ka sebopeho sa tšoabo. Mehopolo efe kapa efe eo re ka e nahanang, e tliša etsa hore re se itšetlehe ka tsa khale.

Re ithutile ka tse fetileng tse ileng tsa etsahala, tse ling li ile tsa re hlomella ka bokamoso. Re tlameha ho qoba ho etsa liphoso tse tšoanang. Re tlameha ho latela mehlala e metle ea baetapele. Mona tse fetileng li bapala karolo e bohlokoa empa ho bohlokoa hape ho sheba pele, u tsamaee phatla e le holimo u itokeselitse ho tobana le liphephetso tsa kamoso.

Mokhoa o nepahetseng oa ho sebitsana le thota e nammeng ka pele ho uena, ke hoba le tšepo ho baokameli ba hau le bolaoli ba sesole ka kakaretso, babusi le 'Mopi oa rona, Molimo ea matla 'ohle. Hopola, ke Molimo feela ea tsebang hore na bokamoso bo u fuparetseng le litabatabelo tse molemo bakeng la hau u ka li fihlela joang.

Qeto e felletseng ea tšebetso ea molao ke hore na ho chorisiseng sesole sa Lesotho ke eng. Re se kene litabeng tsa sechaba, empa re mamela litaelo tsa bookameli ba rona ho entsa hore LDF e be sesole se senyane se iphiletseng litabeng tsa sesole.

Na u hopola la 30 Phuptjoane, e leng Letsatsi la Sesole? U ne u se motlotlo ka sesole sa heno? Ela hloko tse fetileng, 'me u tsoelepele ka 'nete eo u e rutiloeng 'me u lumele ka tieo, 'me ka tumelo u ipehe leratong le tlhokomelong ea Molimo e sa thekeseleng. Amen.

Molimo a le hlohonolofatse bohle.

Liponono tsa **MARA**

Charity Bataung,
18, ke seponono sa
Lithabaneng, Maseru. O
labalabela ho ba mohlakomeli
oa moriri ea itšebetsang.
Eena o thabela ho ikoetlisa le
ho tebuka.

Shoeshoe ena ke
'Mantoetsi 'Mabathoana,
18, oa Lithabaneng, Maseru.
O labalabela ho ba le khoebo
eo e leng ea hae kamoso.
O thahasella ho bala le ho ba
le matsoalle.

HA U BATLA HORE SETŠOANTŠO SA HUA SE HLAHE LEQEPHENG LENA, SE ROMELLE 'MOHO LE LINTLHA TSE FELETSENG HO:
MOHLOPHISI, MARA, P.O. BOX 1346, MASERU, 100.

HOPOLA, U LOKELA HOBA LILEMONG TSE LIPAKENG TSA 15-25.
RE KA THABELA HA U BOSOSELA.

*Likoete tse koenneng tsa **MARA***

▲
Relebohile Ntisane,
22, oa Khubetsoana, Maseru.
O ikoetlisetsa Maseru Health &
Fitness Club. O rata wrestling le
ho haha 'mele.

▲
**Cmdo Pte Montoeli Ben
Mthimkhulo, 31.**

O ikoetlisetsa Maseru Health
& Fitness Club. O rata ho aha
'mele, bolo ea maoto le ho nka
karolo papatsong.

**Lt Col
Tanki
Mothae**

Khotso ea lefatše le tšireletso li tsietsing – lebaka ke karohano ea lipolotiki tsa lefatše.

Lefatše e sale le hloba le hoba le khoao ka libetsa tsena tse kotsi tse matsohong a linaha tse ling. Leha ho le joalo libetsa tsena tse kotsi ha liso fumanoe. Hona le mafosisa a hore linaha tse ling li na le libetsa tse joalo mme li ntse li rera ho li sebelisa.

Leha ho le joalo potso ke hore na ke mang ea tlamehang ho ba le libetsa tsee tse kotsi? Ke karolo e feng ea lefatse moo naha e joalo e tlamehang ho fumaneha? Ke mang ea nang le matla a ho lumella thuo le tšebeliso ea tsona? Ha eba libetsa tsa mofuta o joalo li thibetsoe, ke mang ea tlamehang ho iphumana a na le tsona? Ho hlakile hore lipotso tsena li tla lula li se na likarabo ha ha joale, empa motho a ka lumela hore babali ba tlabane le maikutlo a bona holima litaba tsena.

Ha u ntse u qekotsa lietsahala mme maemo a lutse a ntse a le tjena, lefatše e tlabane ka soba la nale le tlang ho ba le khotso le botsitso. Lebaka leo lefatse le sa tloja litheohelang ka lona, ke hore linaha tseo moruo oa tsona o tetemang litla etsa mekutu eohle ea ho fumana libetsa tse joalo. Sena seo ke buang ka sona e sale e le khahlamelo lefatse

ka bophara. Tlhokahalo ea botsitso ba lipolotiki ke oona mohloli oa pele ka nako tsohle, hape le liketso tsa bokhukhuni ho ea ka lefatše loohle.

Bomalimabe ba ketsahalo tsena ke hore li ama ka kotloloho sechaba se se nang molato le lichaba tse nyenyane tse se nang molato. Lichaba tsena li qobelleha ho sebelisa lisebelisoa tsa tsona tse fokolang ho fihlella litlhoko tsa naha le linaha tsa mose ho maoatle thibetso ea bokhukhuni.

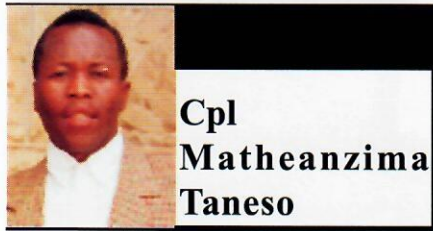
Lefatšeng, kaho khetholoha tikoloho ea Afrika, e tjametsoe ke bothata ba baphaphathehi ba bangata, mohlala o phelang ke naha ea Democratic Republic of Congo, Burundi, Congo Brazzaville, Liberia le tse ling tse ngata tseo ho neng ho kupa e mahlo a mafubelu. Linaha tsa boahelani li jere mejaro e boima ea baphaphathehi ba linaha tsena tse hlohang khotso.

Na tsee kaofela ke ka lebaka la karohano ea lipolotiki? Haeba ke lona lebaka, bothata boo bo rarolloa joang? Ke nako joale ea hore linaha tsa tikoloho kaofela li kopane, li lokise bothata bona, mme qetellong li fane ka tharollo e nepahetseng. Hona ho kenyeletsa lihlopha ka bongoe le mekhatlo e amehang bothateng bona. Li lokela ho ikopanya e le ho fumanela lefatše khotso e lokelang moo motho a ka phelang ka boiketlo le meloko e tlang. ■

**Potso ke
hore na ke mang ea
tlamehang ho ba le
libetsa tsee tse kotsi?
Ke karolo e feng ea
lefatse moo naha e
joalo e tlamehang ho
fumaneha? Ke mang
ea nang le matla a ho
lumella thuo le
tsebeliso ea tsona?**

Ooe! Basali ba bangata ba shoa selemo le selemo nakong ea pelehi. Haeba u le 'meleng, etela setsing sa bophelo khafetsa se hau fi ho ea fumantšoa tlhatlhobo ea bongaka. Ila tai le ho tsuba molemong oa bophelo bo botle ba leseana leo u le lebeletseng. Ho tsuba ho kotsi bakeng sa bophelo ba hau, 'me joala le bona bo ka ba kotsi ka ho fetisisa.

LDF e keteka Letsatsi la Sesole

Ka mora nako e telele, e mong le e mong o ne a lebelletse ho tla ha 30 Phuptjane 2003.

Letsatsi leo Sesole sa Lesotho se ketekelang letsatsi la sesole. Ba bangata ba ile ba phunyeletsa hara mohatsela o kenellang masapong oa mariha ho tla inoesa ka nkho ho thakholoeng hoa nalane ena, lebaleng le leholo la lipapali Setsoto, Maseru.

Ka 0730 hoseng phareite e ile ea ema ka mela ho ea ka mekhahlelo ea mabotho 'me lebotho ka leng le roetse libareta tsa teng ho le khetholla ho le leng. Hara teng re ka qoolla lebotho le ikhethang (Special Forces), lebotho la fatše (Infantry), ba thuso ea pele, lebotho la bo ramahlale (Combat Engineers) le a mang a mangata.

Ea neng a laola phareite Lieutant Colonel Masekoane Pasane o ile a khotsa lipasha, e mong le e mong a khutsa, 'me a isa tlhopho ho Lt General Makhula Mosakeng le Motlatsi oa Tona-kholo, Monghali Lesao Lehohla.

Hang ka morao ho ho macha, menyakoe e ile ea qala. Makoloane a 250 a LDF a thupelong a ile a kena khabong ka lebaleng 'me ba khahlisa letsoele ka ho bapalisa lithunya. Seo se ile sa supa ho koena, boitšepo, boitšoaro le tšebeliso 'moho tseo ba li rupetsoeng.

Lebotho la bo-ramahlale le ile la bontša lipontšuo le bokhoni ba ho ntlafatsa naha nakong ea khotso ka ho kenya letsoho mesebetsing ea sechaba joalo ka ho haha marokho, likolo le litsi tsa bophelo.

Ofisiri e ikarabellang lebothong la bo-ramahlale, Lieutenant

David Moholoholo o itse bo ramechini, liahi le bo-ramotlakase bao mosebetsi oa bona o pharalletseng 'me o le bohlokoa sesoleng, li bopa lebotho la bo ramahlale.

"Nakong ea ntoa, bo ramahlale ba thusa mabotho a fatše ho tlosa maraba a fatše, ho betla 'mila ea nakoana ele ho etsa hore mabotho a finyelle moo ba il'oe e hlanaka teng le ho aha mekotjana ho sireletsa mabotho ho sera. E ka sebelisoa hape ho sitisa sera ho tsamaea ha bobebe," o hlalosa joalo Lt Moholoholo a eketsa ka hore nakong ea khotso ba ntse ba na

*"Re tobane le mathata
le liphephetso ka
har'a naha ena e leng
bofuma le
mokakallane oa setla
bocha, khaello ea
lipetlele, meaho ea
likolo esita le bosholu
ba liphoofole bo
jeleng setsi. Le
lebeletsoe ho sebetsa
ka thata ho fenyela lira
tsa sechaba ka boitelo
bohle. Ke nepo ho
tseba lira tsa lona le
maqiti a tsona hantle
e le hore le tsebe ho li
hlola. Hopolang, ha
se ka tšebeliso ea
lithunya feela le ka
tšireletsang Basotho.
Empa ka malebela ao
le a fumanang
koetlisong, le ka thusa
sechaba sa habo
lona."*

le tšebetso e kholo lefapheng la bona.

Lt Moholoholo o boletse hore LDF e aha marokho ka thuso ea Lekala la tsa Bosebetsi le ho heletsa meaho e behang maphelo a batho tsietsing, le ho betla 'mila.

Lebotho le ikhethang le ile la bontša hore le ka pholosa batho ba koetsetsoeng joang. Letsoele le ne le hapeile maikutlo ke mahlaha-hlaha le mokhoa oo litho tsa lebotho lena li neng li theoha ka ropo lipalong tse telele.

Ha a bua lebitsong la lebotho le ikhethang, Lt Colonel Maaparankoe Mahao o hlalositse hore har'a tse ling mosebetsi oa lebotho lena ke ho loantša bokhukhuni, bohlohleletsi ba sera, ho nyopisa merero e mebe, ho pholosa ba hapiloeng le ho sireletsa bahlomphehi.

Mafapha, a kenyeletse ba thuso ea pele ka sesoleng bao ba neng bontša matšoele-tšoele a babohi boiphihlelo ba bona ba ho fana ka thuso ea pele ho mahlatsipa a koluo ea mofuta ofe kapa ofeng.

Motsotsong o moholo oa letsatsi leo, e ne e le ha sehlopha se secha sa liletsi tsa liphala se hlajoa ka litlatse ke babohi. Liletsi li ne li apere liphahlo tse phaphametseng tse tala le mmala oa khauta tse neng li etsa hore ba shebahale joalo ka lipikoko. Sehlopha se thehiloe tlasa botataisi ba sehlopha sa koetliso sa sesole sa India. Puong ea hae Motlatsi oa Tona kholo e bile e le Letona la Thuto, Monghali Lesao Lehohla o itse ketekelo e tsoaha nalane ea LDF. Letona la tsoela pele ka hore Basotho ba motlotlo ka LDF.

Motlatsi oa Tona-Khoho, Mohlomphehi Lesao Lehohla, o bua le masole le sechaba ketekelong ea Letsatsi la Sesole.

Mphi e bopiloeng ka mafapha a fapaneng a sesole sa Lesotho e hoanta lebaleng la Setsoto mohla ketekelo ea Letsatsi la Sesole.

...Letsatsi la Sesole

Li tsoa leqepheng la 7

“Re tobane le mathata le liphephetso ka hara naha ena e leng bofuma le mokakallane oa setla bocha, khaello ea lipetlele, meaho ea likolo esita le bosholu ba liphoofole bo jeleng setsi. Le lebeletsoe ho sebetsa ka thata ho fenya lira tsa sechaba ka boitelo bohle. Ke nepo ho tseba lira tsa lona le maqiti a tsona hantle e le hore le tsebe ho li hlola. Hopolang, ha se ka tšebeliso ea lithunya feela le ka tšireletsang Basotho. Empa ka malebela ao le a fumanang koetlisong, le ka thusa sechaba sa habo lona,” Letona la rialo.

Letona le ile la ipiletsa ho batsoali ho thusa ba hlokang, ho qaleha lapeng, joalo ka ha ba ba tšepa. “LDF e tšoanela ho hlomela ka litsebo e le hore linakong tsa likoluoa e tle e thuse mahlatsipa. Ho feta moo, le lebelletsoe ho boloka khotso ea lefatše ‘me ke bohlale ho qala ho e boloka mona hae pele le tsoela kantle,” Letona la ipiletsa ho bona.

Motlatsi oa Tona –khoho o ile a leboha linaha tsa TROIKA le tse ling tsa boithatelo bo botle tse thusitseng LDF hore e chore ka mafapheng oohle a eona. Monghali Lehohla o ile a phafa sesole sa India se ntseng se koetlisa LDF.

Molaoli oa LDF, Lt General Mosakeng o ile a ba le maikutlo a tšoanang le a Motlatsi oa Tona-khoho ‘me a supa hore o bona ketekelo ea pele ea letsatsi la sesole e le boitokisetso, ke mokhoa ona a sa kang a mema mabotho a SADC. O boetse o bolela hore o lumela hore selemong se tlang litaba li tlabele li lokile ‘me o tla ba mema.

Lt General o ile a thoholetsa bohle ba sebelitseng ka thata hore letsatsi la sesole le atlehe. “Le a tšoaneleha ke seaparo sa lona ka mafapha oohle, empa ho bohlokoa ke ho hopola boikarabello ba lona le le masole a naha ena. Sebetsang ka thata ka mehla le itšoare hantle

‘me le se le bale hore khotso le botsitso ba naha ena li boikarabellong ba lona,” Lt Gen o hopotsa mabotho a hlometseng boikarabello ba ona.

E mong oa babohi Monghali Mashea Qhojeng oa Ha Tšosane, Maseru ea ileng a thabisoa ke phetoho ea boitšoaro eo a boneng ka hara sesole(LDF). “A fetile matsatsi ao LDF e neng e sa shebahale e le sesole sa sechaba. Boteng ba rona mona ke sesupo sa phetoho ea mehopollo eo re neng re ena le eona khahlanong le LDF,” Mong Qhojeng a rialo, a eketsa ka hore ke bohlokoa ho bona LDF e fana ka litsebetso sechabeng ‘me a supa leboho la bo ra mahlale le bonahalang ntlafatsong ea sechaba.

Phareiting e ne e le sehlopha sa LDF sa Taekwondo, Leboho la moeng le ba bang ba sebelitseng ka thata ho atlehisa ketekelo ena.

*Ho phela bophelo bo ntlafetseng ho 'a putsa.
Ho ithokomela o phetse hantle kamehla
e lokela hoba taba ea mantlha bophelong
ba hau. Ikoetlise, u noe
metsi haholo – haeba u noa joalo, oho hle,
se noe ho feta tekano. U se ke ua lebala ho fumantša
'mele oa hau limatlafatsi le lithibela mafu tsa tlatsetso
kamehla ho ipoloka u ntse u phetse hantle kamehla.
Hopola, ja garlic hangata ka moo u ka khonang.
Re u tsoela khomo,
garlic ke mpoli ea methokho.*

Bakoetlisi ba sesole sa India ba ekeletsoa nako ea ho koetlisa sesole sa Lesotho

Ka 2Lt Ntele Masoetsa

Moeletsi oa tšireletso 'musong oa Lesotho oa sesole sa India, Brigadier Jasbir Singh o itse o motlotlo ho phatlalatsa hore 'muso oa habo oa India o lumetse hore bakoetlisi ba India ba tsoelepele ka koetliso ea lilemo tse peli ho tloha ka Phupu 2003.

Brig Singh o itse ntšetsopele ea bakoetlisi ba India Lesotho ke mohlala o hlakileng oa maqhama a mofuthu lipakeng tsa linaha tsena tse peli le tšebeliso mmoho litabeng tsa tšireletso, "Koetliso ea LDF e tla tsoelapele mafapheng a fapakaneng mme masole a Lesotho le oona a tla romeloa lithupelong tsa bokoetlisi India," a rialo Brigadier.

Molaoli oa sesole sa Lesotho, Lt Gen Makhula Mosakeng o ile a eketsa ka hore hona joale ho na le ofisiri e ngoe ea boemo ba kapotene ea LDF e kenetseng thupelo India e tla fela ka mora selemo se le seng. Corporal e 'ngoe e thupelong ea lilemo tse tharo hona naheng eo.

Bakoetlisi ba sesole sa India ba teng Lesotho ba tla phomotsoa ke ba bang, haufinyane ba leshome le metso e robeli ba nang le boiphihlelo bo holimo haholo, 'me ho bona ba tlang ho kenyeletsa ngaka e tla thusa haholo sepetleleng sa

sesole sa Makoanyane, "Hape hape e mong oa bona o tla thusana tsamaisong ea makoloi, a sesole a eketsa joalo molaoli oa sesole."

Linaha tsena tse peli li ne li tekene tumellano ea ho koetlisa masole a Lesotho ke sesole sa India ka selemo sa 2001.

Moeletsi ho tsa tšireletso oa sesole sa India Lesotho, Brigadier Jasbir Singh.

Moetapele oa sehlopha sa bakoetlisi ba sesole sa India, Colonel DS Negi.

Lihlooho tsa Linaha tsa SADC li tsomana le tharollo

Ea HIV/AIDS e ripitlang lichaba ka boroa ho Afrika

Ha lipalo-palo tsa likhutsana tsa lefu la HIV/AIDS li ntse li e-hloa mekoalaba; bophelo e boetse e le ba masetlalibete ho ba phelang le kokoana-hloko ea lefu lena tikolohong ena ea SADC e tlaas'a gomatsi ea seoa sena, ba bangata ba qala ho eelloa hore joale ha esale nako ea ho saooa ka litaba ha ho lebanoe le kholumo-lumo ena. Cpl Ntlele Ntoi o ile a kenela 'moka oa lihlooho tsa linaha tsa SADC holim'a HIV/AIDS, Setsing sa Naha sa Liboka, Maseru, 'me o re khoahollela tjena.

Tlaleho ea mokhatlo oa Linaha tsa Khokahanyo ea Moru Afrika e ka Boroa (SADC) e supa hore ke batho ba limilione tse 15 ba nang le tsoaetso ea kokoana-hloko ea mokakallane oa setla bocha (HIV/AIDS) tikolohong ena hajoale. Palo ena e etsa karolo ea mashome a mahlano le motso o le mong lekholong (51%) ea ba nang le tsoaetso Afrika eohle, e leng se ka bang 31% boemong ba lefatše ka kakaretso. Khakanyo ke hore ho fihlela joale ba limilione li 10 ba se ba ile masihloane ke mafu a amahanngoang le seoa sena tikolohong ena, bao ba milione ba bona ba shoeleng ka 2001 feela.

Joalokaha polelo ea bohlahe e bolela hore 'lehlanya lea kopaneloa, haholo joang haele la monna', ho tloha ka la 1 ho isa la 4 Phupu, 2003, lihlooho tsa linaha tsa SADC li ile tsa kopana ho rala maoa a ho fekisa seoa sena. E be bahlomphehi baa ba rerile ho e pota ka kae kholumo-lumo ee e qetang lichaba le merabe ea Afrika?

Puong ea hae ea pulo ea 'moka oona, Motlotlehi Letsie III o itse 'moka oo o tsoere nakong eo leru le letšo la seoa sa HIV/AIDS le okametseng tikoloho ena e ka boroa ho lefatše la Afrika, 'me e baka tšabo ea ho e hlokisa menyetla ea kholo ea moruo.

"Bo-ramahlale ba bolela hore AIDS e bakile bothata ba nako e telele ba ntsetsopeleng ho feta eng kapa eng nalaneng ea bophelo ba motho hoo ho bonahalang mekutu eohle eo re e etsang ka sepheo sa ho fihlela leano la Mokhatlo oa

Machaba a Kopaneng la ho fokotsa bofuma lefatšeng lohle ka selemo sa 2015 e fokolisoa ke seoa sena," ke Motlotlehi eo ka ho tsoenyeha ho hoholo.

Ho feta moo, Rabasotho o ile a bolela hore baetapele ba SADC ba tlangoa ke boikarabelo ba bona ho rala maano a pharalletseng a ho tobana le phephetso ena ea seoa sa mokakallane-oa-setla-bocha. Ho ea ka eena, mekutu eo ba etsang, har'a tse ling, e lokela ho kenyeletsa ntlafatso ea mekhoha ea ho felisa bothata bona, ka ntlafatso ea matsōlo a tlhokomeliso, kalafo e ntlafetseng ka litlhare, tlhokomelo ea bakuli le tšebetso ea likhutsana le lihlopha tsa batho ba fokolang, ho sa sioe mora' o ho felisa khethollo le ho nena ba seng ba e-na le tsoaetso.

Ha a etsa puo 'mokeng oo, Molula-setulo oa SADC ebile e le Hlooho ea naha ea Angola, Monghali Eduardo dos Santos o ile a re haeba linaha tsa SADC li ntse li tsoelapele tseleng ea ho ba le tšebeliso 'moho; khokahanyo ea mekutu eo li etsang le karolelano ea moruo, khatelopele e kholo e tla fihlelela toantsong ea seoa sena.

Leha ho le joalo, Mohlomphehi dos Santos o ile a boela a lemosa bo-mphato'a hae, ka hore: "Mehato eo re seng re e nkile e bonahala e fokola haholo papisong le boholo ba bothata boo re tobaneng le bona, bo-'m'e le bontate. Ka motsotso oona, re qobelleha ho hatela pele mothating o mong oa ho kenya tšebetsong

mananeo a paharalletseng ka kopanelo le ho utloisisa hore bofuma; tlhokahalo ea mesebetsi le tse ling tse joalo li mpefatsa bothata bona le ho feta."

Mohlomphehi Molula-setulo a boela a etsa khothaletso ea ho thehoa hoa leano le lecha la tšebetso le kopano e ntlafetseng lipakeng tsa linaha tsa SADC, mekhatlo e ikemetseng le ea machaba.

"Haeba re fihlela seo," a tsoelapele, "re ka ba boemong ba ho epa Seboka sa Bafani sa Machaba ho tla jela phate bothateng bona ba mokakallane-oa-setla-bocha lefatšeng lena la Afrika, moo bo iphetotseng pharela e seng e ama le maemo a tšireletso le botsitso ba lihana tsa habo rona."

Pejana ho 'moka oo oa bahlomphehi lihlooho tsa linaha, ho ne ho ile hoa e-ba le phutheho ea matona a bophelo, moruo le tekatekano ea botona le botšehali hona moo Setsing sa Naha sa Liboka ka la 3 Phupu, ha ka la 1 Phupu, 2003, teng ho ne ho tsoeroe ea mekhatlo e ikemetseng ka sepheo se tsoanang.

Ha a ne a etsa puo ea teboho ho litho tse ileng tsa bona bohlokoa ba ho tla kopanela bothata bona ba HIV/AIDS, Hlooho ea naha ea Zimbabwe, Mohl Robert Mugabe o ile a

Hlooho ea naha ea Angola ebile e le Molula-setulo oa SADC, Mohlomphehi José Eduardo dos Santos (setšoantšo ka Tiny Sefuthi)..

Lihlooho ...

Li tsoa leqepheng la 11

toboketsa ntlha ea hore e fela seoa sena HIV/AIDS se beile bophelo ba batho bohle tlokôtsing e kholo haholo-holo tikolohong ena ea SADC e seng e fetohile lephakatlaling la seoa sena lefatšeng ka bophara.

“Ke ka hona ka ho tsitlallela pholoho ea rona, re lokelang ho ikakhela ka setotsoana toantšong ea kholumo-lumo ena ka mekhoha eohle e le ho fihlela tlhoko khahlanong le eona. Mekutu ea rona e lokela ke hona hoba e akaretsang mafapha `ohle, ka kopanelo le ka sehlahlo,” a rialo.

Mohl Mugabe o boetse a ipiletsa ho matona a moruo le meralo ho elelloa le ho talimisisa mathata a kholo ea moruo a bakoang ke HIV/AIDS, ‘me ka hona ba ipope ngatana-‘ngoe le ho tšehetsa matšolo a toantšo ea seoa sena, tlhokomelo ea bakuli le tšehetso ea bona ka lichelete ka sepheo sa ho fihlela boitlamo bo ileng ba etsoa ka ho tekenela Khoeletso ea Abuja ea 2001 toantšong ea HIV/AIDS.

Motsamaisi oa Banka ea Lefatše, Dr Mamphele Ramphele o ile a re bohle ba chang ba tšola toantšong ea seoa sena ba lokela ho sebetsa ka thata ho fetola tlokôtsi ena monyetla oa ho elelloa bohlokoa ba ntlafatsao ea maphelo a batho.

“AIDS e re tlama ke hona ho etsa meralo e tiileng ea tlhabollo ea meruo ea linaha tsa habo rona, ho loantša khethollo le ho nena ba nang le tšoaetso. Pele re ne re le mohaung oa eona empa hajoale re se re e-na le lihloho tsa ho e fekisa. Chelete ha esale bothata bo bokaalo kajeno. Re se re beheletse chelete e kaalo ka li-billion tse peli tsa li-dollar tsa Amerika ka thoko bakeng sa toantšo ea seoa sena Afrika eohle,” a tšepisa joalo.

Dr Ramphele o ile a boela a thoholetsa mokhatlo o ikemetseng oa toantšo ea HIV/AIDS Khayelitsha, Afrika Boroa, ka ho ikakhela ka setotsoana tšebetsong

hoo sekhahla sa tšoaetso sebakeng seo se seng se theohile ka mokhoa o babatsehlang ruri.

Har’a mekhatlo e ikemetseng e neng e tile ho jela phate, ho ka boleloa THETA ho tsoa Uganda, e leng naha e kileng ea apareloa ke masetlalibete a ntoea ea lehae le seoa sa lefu la HIV/AIDS ka sekhahla se tšabehang, empa baahi bohle ba teng ba ipopa ngatana-‘ngoe toantšong ea seoa seo. Hajoale sekhahla seo se theohile ho tloha ho 32% ho ea ho 6% ka nako ea lilemo tse 15 feela.

“Tlaleho ea pele ea lefu lena le neng tsejoa joaloka ho “boketa” e ile ea e-tsoa Uganda ka bo-1983. Eitse ha ba boholong ba bona ho ata hoa lona ho sekhahla, ba etsa mekutu ea ho romela mali a bakuli ba nang le tšoaetso ea lona Amerika ho ea feta tlaas’a litlhatlhobo tsa bongaka, ‘me liphetho tsa khutla li bontša hore ruri efela e le HIV/

“Kamohlomong motho o ne a bona matlo a koetsoeng libaka tse ka etsang bolelele ba kilometara joalo – ho bonahalang hohle e le mabitla feela. Ke ha Hlooho ea Naha, Monghali Yoweri Museveni a phatlalatsa hore Uganda e tlaas’a qomatsi ea seoa sa HIV/AIDS. Ka hona `muso oa aba lichelete ho tšehetsa matšolo `ohle a toantšo le tlhokomeliso ka lefu leo.”

AIDS – e seng boloi joalokaha batho ba ne ba nahana pele,” ho rialo Dr Alex Opio Chono, Hlooho ea tsa bongaka ea THETA .

Dr Opio Chono o ile a tsoelapele ho hlalosa hore seoa seo

se ne pharalla ka sekhahla se tšosang ka lilemo tsa bo-1986-1987, hoo libaka tse ling tsa bolulo tse pel’a letša la Victoria li neng li setse li sena baahi ka lebaka la mafu a bakiloeng ke sona.

“Kamohlomong motho o ne a bona matlo a koetsoeng libaka tse ka etsang bolelele ba kilometara joalo – ho bonahalang hohle e le mabitla feela. Ke ha Hlooho ea Naha, Monghali Yoweri Museveni a phatlalatsa hore Uganda e tlaas’a qomatsi ea seoa sa HIV/AIDS. Ka hona `muso oa aba lichelete ho tšehetsa matšolo `ohle a toantšo le tlhokomeliso ka lefu leo,” e boetse ke eena eo.

Mekhatlo e ikemetseng joaloka bo-THETA e ile ea ikakhela khabong ea ntoea khahlanong le seoa seo ka ho hokahanya mafapha `ohle a sechaba ho kenyeletsoa le liepamere ho jela phate.

“Re ile ra simolla ka ho etsa boithuto ba bongaka, ra koetlisa ba alafang bakuli ba nang le tšoaetso ea mafu a thobalano le HIV/AIDS. Ha mokhatlo o se o thuthuhile, ra aha setsi sa meriana ea bochaba le lirapa tseo re e lemang ka bongata ho tsona. Hajoale re se re eteletsepele komiti e kholo ea tikoloho tlhahisong le tšebeliso ea meriana ea bochaba kalafong ea bakuli ba HIV/AIDS,” ho rialo Dr Opio Chono.

“Liepamere li etsa tšebetso e tsoileng matsoho haholo ea tlhabollo ea kelello ho ba seng ba e-na le tšoaetso le hona ho ba abela litlhare tse thusang ho phekola mafu a jelang monyetla ho batho ba joalo ka ho matlafatsa masole a `mele ea bona. Re na le tšepo ea hore kamoso ba tla sibolla pheko e feletseng ea HIV/AIDS ho

Motlotlehi Letsie III o bua 'mokeng oa lihlooho tsa linaha tsa SADC oa HIV/AIDS.

Hlooho ea naha ea Zimbabwe, Mohlomphehi Robert Mugabe o etsa puo ea teboho ho lihlooho tsa ho bohle ba tšileng 'mokeng oa HIV/AIDS, Maseru (litšoantšo ka Tiny Sefuthi).

Lihlooho tsa linaha tsa SADC li 'moho ho nka setšoantšo pheletsong ea 'moka oa HIV/AIDS, Maseru.

Lihlooho ...

Li tsoa leqephehng la 13

latela boitelo le boikitlahetso ba bona,” e boetse ke eena eo.

Ha a botsoa ka seabo ka sesole matšolong a toantšo ea lefu lena, Dr Opio Chono o hlalositse hore masole joaloka batho ba fihlellang libaka tse ngata, tlatsetso ea bona ho qhala molaetsa oa tlhokomeliso ka seoa sena ke e babatsehang ruri. Ba bang ba bona ho boleloa hore ba ile ba e-ba sebete ho ipolela hore ba se ba phela le kokoana-hloko ea lefu leo, ‘me boipolelo boo ba bona ba thusa hore baahi bohle ba utloisise hore seoa sena se ama bohle ho sa natsoe maemo kapa tšebetso tse ikhethang tsa bona.

Ofisiri mokhatlong o ikemetseng oa basali o shebaneng le kalafo ea bakuli ba HIV/AIDS malapeng naheng ea Kenya, Mof Helida Achieng Onyango o ile a tiisa ‘nete e boletsoeng ke Dr Opio Chono ka hore Kenya e se ebile e kôpile ma-Uganda ho ea koetlisa basebeletsi ba litsi tsa bophelo toantšong ea lefu lena ha habo.

“Lipalo-palo li bontša ha 14%, e leng baahi ba ka bang limillione tse 2.6 ho ba limillione tse 28.5 ba Kenya ba e-na le tšoeiso ea lefu lena. Ma-Uganda a na le boiphihlelo bo babatsehang haholo hoo ke sa fumaneng lebaka la hore na

“Hoo e leng taba ke hore e ea bolaea, ‘me ke ka hona re tšepamisitseng maikutlo a rōna ho hlokomelisa sechaba ka eona, ho loanela hore bakuli ba fumantšoe litlhare, esita le hore ho raloe melao e tla bebobaletsa batho menyetla ea tlhokomelo e ntlafetseng.”

hobaneng re ke ke ra ikokhela malebela ho bona joaloka baahisani ba rōna,” ke Mof Onyango eo.

Motsamaisi-molaoli oa mokhatlo o ikemetseng toantšong ea HIV/AIDS Botswana, Health

Partners (PTY) LTD, Mofumahatsana Wame Jallow o hlalosa hore ha habo koana ho fihla moo sekhahla sa tšoeiso se seng se sena mokoka o mokaalo.

“Ho se jetsoe kutloisiso e batsi ka lefu lena har’a baahi ba Botswana hoo ba bangata ba seng ba furalletse litloaelo le mekhoha ea bona e neng e bulula hlaha sekhahlang sa tšoeiso ea HIV/AIDS,” ke Mof Wame eo.

Har’a tse ling mekhatlo e ikemetseng e khothalelitse linaha tsa SADC ho tsoelosa moea oa bo-‘ngoe mafapheng ‘ohle a ba ntoeng khahlanong le seoa sena. Ho feta moo, ho kenyeletsoe tlhahiso-leseling ea lefu lena manane-thutong a likolo; ho tsoeloso mekhoha ea kalafo ea setso sa ma-Afrika; le hona ho fana ka khahlametso lithekong tsa meriana e lokelang bakuli ba lefu lena; ho kenyeletsoa le ho shebisisa khonahalo ea ho theha litsi tsa tlhahiso ea litlhare tse joalo tikolohong ena, ka kelo-hloko ea hore ha ho le litjeo li boima ho

Dr Pontšo Sekatle (ea seaparo se sekoche) o ne a le teng har’a matona a ‘muso le bahlomphehi ba neng ba nkile karolo ‘mokeng oa HIV/AIDS, Maseru (setšoantšo ka Tiny Sefuthi).

reka litlhare tsa mofuta oo, ho boetse ho boima haholo ho hlokomela le ho holisa likhutsana tse siuoeng ke ba nkiloeng ke seoa sena.

Mohany oa setsi sa Banka ea lefatše se Zimbabwe, Mof Mavis Satande o re lipalo-palo li bontša hore ho likhutsana tse limillione li 14 tse bakiloeng ke seoa sa HIV/AIDS lefatše ka bophara. ba

Good Shepherd Centre: Lehae la tlhokomelo e mofuthu la baroetsana ba ithoetseng kantle ho lenyalo

Ha baromuoa ba Kopano ea baitlami ba Molisa e Molemo ba Quebec (Good Shepherd Sisters of Quebec) ba fihla Lesotho ka 1935, ba ne ba fumane Basotho e le sechaba se sa tšoaneng le sa Canada moo e neng e re ha banana ba ithoala kantle ho lenyalo e be ba nenoa ke sechaba ka mokhoa o tšabehang haholo. Empa hamora’o ha bofuma le tlala li ntse li tota ka har’a naha maemo a ile a fetoha. Basotho ba bangata ba se ba lahla bana ba bona ha ba ithoetse kantle ho lenyalo, ‘me Setsi sa Molisa ea Molemo (Good Shepherd Centre) hajoale ke setšabelo sa ba joalo ba bangata. Tlaleho ka Cpl Ntlele Ntoi.

Mohlang Lerato (ha se lebitso la hae la ‘nete), 15, morutoana ea ithoetseng oa sehlopha sa bosupa a bolelloang hore o se a tla ba tlaas’a tlhokomelo ea *bo-sistere* Good Shepherd Centre, Ha Makujoe, Berea, o ile a hloma eka bahlakomeli ba hae lehaeng la Mophato-oa-‘Mantšase – moo a tsebileng e le habo lapeng, ba mo lahla. Seo moroetsana eo a neng a sa se tsebe ke hore tse ntle, tse molemo li mo emetse moo setsing.

Empa, che, le teng ke mang ea neng a ka lebella tse molemo setsing se tsamaisoang ka lithuso tse tsoang ho bafani ka boithaopo feela, qha?

“Leha e le mona ke hlolohetse bahlakomeli ba ka ba koana Mophato-oa-‘Mantšase, tlhokomelo eo ke e fuoang setsing mona eona ke e babatsehang ruri,” ho rialo Lerato, eka ha a natse le boemo boo a leng ho bona ba bokhachane.

Kopano ea Molisa ea Molemo ke mokhatlo oa lithuso o thehiloeng mane Quibec, Canada ka 1850, ‘me sethathong o ne o tsejoe e le Kopano ea Pelo e Tlotlehang ea Maria. Khato ea ho theha kopano ena ebile ka tšusumetso ea mookameli oa chankana ea neng a bitsoa Vincent oa Paulosi, ea neng a tšoenyeha maikutlo ke tlhopheho ea basali ba ma-Canada ba neng ba se ba e-na le maikutlo a hore

bophelo ba chankaneng bo bohlokoa ho e-na le ho boela sechabeng sa habo bona se ba nenang kamora’o ho phetha likahlolo tsa bona.

Setsi sena sa Molisa e Molemo se Ha Makujoe se ahiloe

boiphihlelo ba letsatsi ka leng,” ho hlalosa e mong oa batataisi setsing, Sister Agnes Makhele.

Ntlheng ea likatleho tse habiloeng ka lenaneo leo, Sister Makhele o itse har’a tseo setsi se li tsitlallelang ke ho fana ka

Motsamaisi oa setsi sa Molisa e Molemo, Ha Makujoe, Sister Pius Phate.

ka 1995, ‘me se tsebahala joaloka lehae la tlhokomelo ho bo-‘m’e ba bacha ba khasang ka har’a tebetebe ea mathata a tlišoang ke bokhachane bo sa reroang, ebile e le kantle ho lenyalo.

“Sepheo sa setsi ke ho fana ka bolulo bo bolokehileng le tšehetso ho bo-‘m’e ba bacha ba sa nyaloang moo ba tla ithuta matsapa a boikemelo bophelong ka kakaretso ho kenyelelitsoe le kholiso ea bana ba bona. Lenaneo lena le ba beha leseling la thuto e akaretsang ea bophelo ka

monyetla oa bolulo ba nakoana ho bo-‘m’e le masea, hammoho tlhokomelo ea bophelo bo botle tlaas’a maemo a matle a fanang ka monyetla oa tlamahano ea lerato lipakeng tsa ‘m’e le ngoana.

“Lenaneo lena le boetse le thusa ho holisa moea oa boitšepo le boikemelo bophelong bakeng sa bo-‘m’e bana. Sena se khema ‘moho le lethathamano la boithuto bo reretsoeng ho ntlafatsa khokahano le batho ba bang le maqiti a ho

Good Shepherd...

Li tsoa leqepheng la 16

ikhoantlella bophelong e le ka thuto e akaretsang le thupelo ea mesebetsi ea matsoho," e boetse ke Sister Makhele eo.

Haele ntlheng ea bana ba phelang setsing moo teng, o ile a re setsi se boetse se khathalla ho bona bana bao ba fumantšoa motheo oa thuto le bona. "Re na le sekoloana sa

Ena ke karolo ea mealo eo setsi se phalletsoeng ka eona ke ba ntlo ea boemeli ea Amerika.

ba banyenyane ho ba fa motheo oa thuto le hore bo-'m'e ba be le sebaka sa ho ntšetsapele boithuto ba bona ba lokolohile. Ua elelloa ka hona hore thuto e teng koano bakeng sa bohle," a rialo ka thabo.

"Hajoale re na le bo-'m'e ba bacha ba 15 le palo e itseng ea bana tlaas'a tlhokomelo ea rōna. Re koetlisa bo-'m'e bana mesebetsing ea boitjaro e joaloka moroko, moloho, temo le leruo la likhoho. Empa hoa mantlha ke hore ba amohele boikarabelo ba bona joaloka batsoali kholisong ea bana ba bona," e boetse ke eena eo.

Se hlokehang ho batho ba etsang kōpo ea ho ba tlaas'a tlhokomelo ea setsi ke hore e be bo-'m'e ba bacha, ba sa nyalang, ho sa natsoe lilemo tsa bona, 'me e be batho ba se nang bothata ba ho feta tlaas'a lihlahlobo tse etsoang ke mookameli oa setsi.

"Ha e le hantle, se lebeletsoeng ho motho ka mong ke hore a be le motho ea mo pakang ka ho ba le tšebeliso 'moho; a tlatse *liforomo* bakeng hore ho tsejoe pale ea bophelo ba hae hammoho le lesea la hae, le tse mabapi le kalafo ea bona – tse tsohle li be le bopaki ba morena ea ba busang. Ka holimo ho tseo, ho na le M20.00 e lebeletsoeng bakeng sa ngoliso,

e ntoo ba M25.00 e ntsoang ka makhetlo a mane selemo ka seng bakeng sa thepa e sebelisoang le mabaka a mang," a hlalosa joalo.

Motho o lebeletsoe ho nka lilemo tse peli le likhoeli tse tšeletseng, e leng nako eo ho tlang ho etsoa tlhatlhobo e kopanetsoeng le batsamaisi ba setsi holim'a tsoelopele eo a e fihlelang kamora'o ho likhoeli tse ling le tse ling tse tšeletseng.

Ho latela tlhaloso ea Sister Makhele, ba ikotla lifuba ka phetoho eo ba e tlisitseng maphelong a bo-'m'e ba bangata ba ileng ba e-ba tlaas'a botataisi ba setsi. Leha ho le joalo, ba bang ba tsoang moo setsing ba ee ba sitoe ho sebelisa litsebo tseo ba hlomelletsoeng ka tsona ka lebaka la ho hloka chelete ea ho ithehela likhoebo tse nyenyane bakeng sa boipheliso.

E le mokhoa o mong oa ho theola khonahalo ea khatello ea maikutlo ho bo-'m'e ba bacha, Setsi sa Molisa ea Molemo se na le lethathamo la lithuto tse reretsoeng ho ntlafatsa karolelano ea maikutlo, boitšepo le litsela tsa ho fihlela liqeto tse nepahetseng.

"Ka thoko ho moo, re boetse re na le lenaneo la boithuto ba lentsoe la Molimo e leng seo e leng khubu le phethahalo ea leano la tšebetso ea setsi. Ka mokhoa oona, tataiso ea rōna re e fumana Bibeleng, e leng moo lenaneo la tlhokomelo ea bo-'m'e bana le thomehang teng," ho rialo Sister Makhele.

Motsamaisi oa Setsi sa Molisa e Molemo, Sister Pius Phate o khotš'e moea ba Mokhatlo oa Lithuso Baneng oa Machaba a Kopaneng bao e leng bona ba ka sehloohong ho ba tšehelitseng setsi ka lithuso. Batšehetsi ba bang ba akha ba matlo a boemeli a Ireland, Amerika, Britain, le mekhatlo ea World Vision, Social Welfare le Maseru Rotary Club.

"Kantle ho lithuso tseo ba re khahlametsang ka tsona, ba UNICEF ba boetse ba etsa boikhatatso ba ho re buella le mekhatlo e meng ea bafani. Ho tea mohlala, ma-Amerika a sa tsoa re phallela ka mealo le liraka tsa ho boloka liaparo (lockers)," ho rialo Sister Phate, a bile a re bulela e 'ngoe ea liphaposi tsa ho robala e reheletsoemg ka e mong oa bo-pulamaliboho ba Good Shepherd Sisters of Quebec, Sister Angele La Croix.

"Mane," ke eena eo a re supisa moaho, "re na le ntlo ea leruo la likhoho eo re e ahetsong ka lithuso ke ba ntlo ea boemeli ba Ireland, Lesotho. Re ntse re khotlanya manyane

Baithuti ba Basotho ba tla koetlisoa maemong a phahameng a thuto ho tsa boetapele

*Lefapha la LeaRN-Lesotho le ikarabellang liphuputsong tsa khatelopele le ntšitse tlaleho ea khatelopele e fihletsoeng tšebetsong e entsoeng ke LeaRN-Lesotho ho tloha ka khoeli ea 'Mesa ho isa Tšitoe, 2002. Leha e le mona tlaleho e fana ka setšoantšo se setle sa tšebetso e khothatsang ruri, ho bonahala thota e sa namme pele ba ntlafalitsoeng tšebetsong ea boetapele (Associates) ba ka etsa tšebetso e tsoileng matsoho toantšong ea bofuma bo aparetseng naha. Tlaleho ka **Lebohlang Lejakane**.*

Tlaleho ea liphuputso tsa khatelopele tšebetsong ea LeaRN-Lesotho ho tloha ka khoeli ea 'Mesa ho isa Tšitoe, 2002, e bontša hore lenaneo la ho kenngoā tšebetseong hoa puso ea libaka Lesotho le buletse ba rupeletsoeng boetapele bo ntlafetseng monyetla oa ho sebelisa litsebo tsa bona tsa ntlafatso sechabeng.

Liphuputso tsena tse neng li eteletsoe pele ke Dr 'Mamolete Mohapi oa lefapha le bitsoang Impact Services, li ne li akaretsa mafapha 'ohle a tšebetso ea LeaRN-Lesotho, haholo-holo ho shebanoe le ba rupeletsoeng boetapele bo ntlafetseng kaha e le bona hlomelloa ka malebela a ho tobana le liphephetso tsa khaello ea litsebo, tlhokahalo ea mesebetsi le bofuma. "Ba rupeletsoeng ho tsa boetapele ba lebeletsoe ho sebeletsa hore baahi ba libaka tsa habo bona ba

futsanehileng ba ikholle bofumeng boo, 'me e be batho phetseng hantle, ba ikhonang bophelong. Katleho ea bona ke ea bohlokoa ho fihlela maemo a sechaba se tsoetseng pele moruong," sena ke se phuthetsoeng ke tlaleho ea liphuputso tseo.

Ka 20002 batho ba ka bang 300 ba ile ba ba thupelong ea boichoriso ho tsa boetapele, ka sepheo sa ho ba beha boemong ba bo-pulamaliboho litabeng tsa sechaba tse kang tharollo ea likhohlano, matšolo a tlhahiso leseling ka litaba tsa HIV/AIDS, bophelo bo botle le bointlafatso ba batho ka bo mong.

Tlaleho e boetse e khothaletsa komiti e kholo ea LeaRN-Lesotho ho nka monyetla oa moea o phahameng o labalabelang ho tlisa lipheto ho tsa ntlafatso libakeng tse supileng tse hloaetsoeng lenane la ba rupeletsoeng ho tsa boetapele. Libaka tseo ke Maseru, Bishop

Allard Vocational School, Semonkong, Thaba-Tseka, Mokhotlong, Qacha's Nek le Quthing.

"Sena se fana ka monyetla o motle oa boetapele bo nang le bokhoni ba ho tlisa lipheto," tlaleho e rialo, ebile e eketsa ka hore mehato e pharalletseng ea ntlafatso ea maphelo a baahi e eteletsoeng pele ke boetapele ba rupeletsoeng ho tsa boetapele le monyetla ea khokahano e hlophisitsoeng ke ba lipuisono tse buletsoeng bohle holim'a maano a tšebetso e lokela ho khothaletsa le ho ntlafatsoa ka ho ikhetha.

LeaRN-Lesotho e bile e khothalelitsoe ho hlahloba tsoelopele e fihletsoeng khafetsa e le hore ho be le tataiso ea khafetsa litabeng tsa boetapele ntlafatsong.

Tlaleho e boetse e hlokomela tlhokahalo ea botataisi bo hlakileng ka hore na ke ba fe ba lokelang ho hloaeloa lenaneng la

Li tsoelapele leqhepheng la 19

Good Shepherd...

Li tsoelapele leqhepheng la 17

ao re a fumanang ka thekiso ea mahe ho etsa hore setsi se `ne se phele. Ho feta moo re fihlela ho phetha litlhoko tsa letsatsi ka leng ka phaello e seng kae eo re e fumanang ka ho rekisa liphahlo tse rokiloeng ke bo-`m'e bana ba bacha bao re ba rupelang mona," a rialo.

Sister Phate o ile a tsoelapele ho hlalosa hore mekhatlo eo eohle ea bafani e etsa tlatsetsao le seabo sa bohlokoa maphelong a bo-`m'e le

masea a bona. Empa leha ho le joalo, ka linako tse ling ha mathata a likhaello tsa lichelete a se a hloele manolo holimo ba be ba qobellehe ho arolelana seo ba se jang le bo-`m'e bao hammoho le masea ao a bona.

"Re ile ra oeloa ke tlokotsi lilemo tse tharo re sa tsoa theha setsi sena. Sehlohlong sa meferefere ea lipolotiki e ileng ea latela likhetho tsa 1998, masholu a ile a jela monyetla oa pherekano eo, `me a re hlasela. Tlhaselong re ile ra nkeloa thepa matlung,

matlapana a motlakase oa letsatsi, hammoho le koloi ea setsi ka likhoka," e boetse ke eena eo ka ho belaela ho hoholo.

Ho feta moo, Sister Phate a re lipalo-pali tsa bo-`m'e ba hloakang tlhokomelo li ntse li phahama letsatsi ka leng empa setsi se haelloa ke sebaka sa ho ba amohela kaofela.

Senate, (ha se lebitso la hae la 'nete), 22, ke e mong oa bo-`m'e ba bacha ba phelang setsing

Li tsoelapele leqhepheng la 39

Ea lutseng ka ho le letšehali ke Motsamaisi e Moholo oa LeaRN-Lesotho, Dr Anthony Setšabi. Pela hae ke setho sa komiti ea botsamaisi ba LeaRN-Lesotho, Mof 'Masebolelo Ramokhele 'me pela hae ke Mofani oa litšebeletso, Mong Seisa Mokitimi.

Sehlopha sa bafani ba litšebeletso sa mokhatlo oa boetapele bo ntlafetseng Lesotho (LeaRN) se bileng teng phuthehong e mabapi le liphetho tse ncha.

Baetapele ba metseng ba bacha ba lenane la borupeluo oa ho tsa boetapele bo ntlafetseng (Associates) ba re khofu ka mor'a thupelo e matla Thaba-Tseka.

Baithuti ba Basotho...

Li tsoa leqepheng la 18

borupeluo ho tsa boetapele, ebile e phahella ka hore, “Sena se baka liphapang baahing ba nang le tabatabelo e kholo ea ho ba le seabo lenaneong lena.”

Ha ho talingoa mekhoha e tloaelehileng haholo ea khoebo, ho fumaneha ba rupeletsoeng ho tsa boetapele ba sekametse haholo leruong la likhoho, likolobe le ho roka liaparo. Ho feta moo tlaleho ea liphuputso e eketsa ka hore, “Ka mohlomong batho ba ee ba be le tiisetso ea hore likhoebo tsa mofuta `ona li etsa phaello ka mora`o ho nako e khutšoanyane.”

“Ba bang ba rupetsoeng ba na le tjantjello ea ho qala likhoebo tse nyenyane, empa ba sitoa ho etsa seo ka lebaka la khaello ea lichelete,” ke se hlokometsoeng ke bafuputsi. Ka hona khotlaletso ke hore LeaRN-Lesotho e ke e shebe menyetla e meng ea boikopanyo le mekhatlo e meng ho tlisa tharollo bothateng boo, `me ho fihleloe katleho.

“Maemong a itseng LeaRN e ka thusa batho ka bo mong ka ho ba fa malebela a ho qala likhoebo tse nyenyane, `me ea lesa hore hobe ho e mong le e mong ho ikhoantlella lithuso tsa ho qala likhoebo tsa mofuta oo hohle moo ba ka fumanang thuso teng,” ke tlhahiso e entsoeng eo.

Tlaleho e tsoelapele ho bontša hore na ke mafapha a fe moo sena se ka etsoang, `me `ona a kenyeletsa: tšehetso ea leano la `muso ntlafatsong ea seabo sa basali lipolotiking maemong `ohle; khokahanyo ea litšebeliso tsa ho phahamisa maemo a bacha ho ipapisitsoe le meralo e teng ea ho tlisa phetoho lenane-thutong la likolo tse mahareng le ho thakhola lenaneo la koetliso ea mesebetsi ea boipheliso ho bohle ba bacha; le ntšetsopele ea khokahano e teng lipakeng tsa LeaRN le

lenaneo la Chebelopele ea Sechaba ea 2020 (National Vision 2020).

LeaRN-Lesotho e thakhotse tšebetso ka Phupu, 2000, `me e na le baithaopi ba fanang ka litšebeliso mererong le mananeng a eona a tšebetso ba fetang 50. Bona ba etsa mesebetsi e reretsoeng ho fokotsa bofuma bo teng ho tsa moruo le bophelong ba semoea ba batho.

Ho sa le joalo, mookameli e moholo oa LeaRN-Lesotho, Dr Anthony Setšabi, o boletse hore mokhahlelo oa bobeli oa tšebetso ea LeaRN o tla simolla ka Mphalane, 2003 ho isa Loetse, 2006, o thakholoa tlaas`a meralo ea tšebetso e mecha ka sepheo sa ho ntlafatsa phano ea litšebeliso, haholo-holo metseng. Ba tlang ho imona menoana haholo-holo e tla ba bacha le basali.

***“Ba bang ba
rupetsoeng ba na le
tjantjello ea ho qala
likhoebo tse
nyenyane, empa ba
sitoa ho etsa seo ka
lebaka la khaello ea
lichelete.”***

“Boemong ba tikoloho, liphetoho li bakile hore ho thehoe mafapha a mararo a litšebeliso, moo lefapha ka leng le eteletsoeng pele ke motsamaisi oa lona, `me `ona ke Leadership Academy (LA), Community Leadership Programme (CLP) le Public Policy Dialogue (PPD). Kantle ho motsamaisi oa PPD ea lulang Zimbabwe empa a nka beke a le Pretoria khoeli ka `ngoe, batsamaisi ba bang ba babeli ba lula Pretoria, Afrika Boroa,” ho hlalosa Dr Setšabi.

O tsoetsepele ka hore: “Boemong ba naha bahokahanyi ba tla emela mokhatlo oa Kellogg ba se ba tsebahalitsoe, `me boikarabello ba bona ke ho hokahanya LeaRN, Lenaneo le Kopanetsoeng la Ntlafatso ea Mahae (IRDP) le lenaneo la Ntšetsopele le Boleng ba Temo Afrika (IDEAA).”

“Mohokahanyi Lesotho ke Monghali Sehoai Santho,” ho phatlalalitse Dr Setšabi, abile a eketsa ka hore, “Botho Libotong le Likomiti tse Kholo tsa Tsamaiso (Board and National Steering Committees) bo tla fihla pheletsong mafelong a Loetse, 2003.”

Dr Setšabi o boletse a phatlalatsa hore komiti ea naha e tla ba le basebetsi ba 12 ba tla khethoa ka therisano le ba African Leadership in Action hammoho le bahokahanyi ba naha (National Conveners).

O boletse hore LeaRN-Lesotho e ile ea tsoa letšolo ho batlela barutoana ba Basotho koetliso boemong bo phahameng ho tsa boetapele.

“Ho na le monyetla o moholo oa tšebeliso `moho le ba University ea Breton, Canada oo tlaas`a oona Lesotho le tla fana ka lengolo le phahameng la thuto ea tsa khoebo tlaas`a botšehetsi ba naha ea Canada,” ke eena eo, a hlalosa.

Dr Setšabi o kholoa hore lenane-thuto leo e tla ba la pele la mofuta oa lona lefatšeng kaha le tla thusa tharollong ea mathata a bophelo haholo metseng. “E tla kenyeletsa methati e holimo ea boithuto ho tsa khoebo le botsamaisi ho tlisa tharollo moruong le liphephetso tsa bophelo ho baahi ba Lesotho le linaha tse tšoanang le lona tsa Afrika,” o hlalositse joalo.

Ea tšoereng mokobobo e le mookameli oa LA, Mong Sehoai Santho, o re LA e tla koetlisa baetapele ba bacha sechabeng ba

Sehlopha sa ba bacha ba lenane la borupeluo ho tsa boetapele bo ntlafetseng (Associates) se sebetsang femeng e etsang likerese Quthing se thabetse tšebetso ea sona.

Mohokahanyi oa naha oa LeARN, IDEA le IRDP, Mong Sehoai Santho (ka ho le letona).

Molula Setulo oa komiti e kholo ea botsamaisi ba LeARN-Lesotho, Dr Tefetso Mothibe.

Baithuti ba Basotho...

Li tsoa leqepheng la 20

kentseng letsoho ka mokhoa o toma ntlafatsong ea maphelo a batho le moruo, e le boemong ba tikoloho kapa ba naha.

“Sena se tla fihleloa ka manane a koetliso a reretsoeng ho tsosa moea oa boetapele bo chatsi bo kollang hloahloeng ea Afrika,” ho hlalosa Mong Santho, abile a eketsa ka hore lintlha tse feletseng ka manane ana a koetliso li tla phatlalatsa ka maselinyana a litaba le lingoloha tse ling tsa papatso.

“Sepheo sa rona ke ho hohela mafapha a mararo a bohlokoahali ka har’a naha (muso, bo-rakhoebo le sechaba), basali le baetapele ba bacha ho akaretsa le bo-mphato’a LeaRN le bafani ba litšebeletso,” ke eena eo hape.

Motsamaisi oa PPD, Dr Lindiwe Sibanda, o re sepheo sa mantlha sa PPD ke ho ntlafatsa batho mahaeng ka sepheo sa hore ba be le seabo le tšusumetso ho raloeng ha maano a ba amang bophelong ba bona ba letsatsi ka leng.

O tsoelapele ka hore: “Re tla be re fane ka mekhoha le maemo a tla etsa hore ho be bobebe le ho batho ba boemong bo tlaase, haholo-holo ba mahaeng, ho kenya letsoho le ho etsa likhonthaletso lenaneong la tlabollo ea moruo la Afrika eohle, New Partnership for African Development (NEPAD).”

“Re lokela ho rala lenaneo le tla lumella sechaba, muso le makala a ikemetseng ho etsa liphuputso tsa maano a sechaba le mokhoa oa karolelano ea maikutlo e lumellang bohle ho kenya letsoho boemong ba lehae, naha, tikoloho le lefatšeng ka kakaretso,” o hlalosa joalo.

Dr Sibanda a re koetliso le kaho ea bokhoni li tla

kenyeletsa boiphihlelo ho nkeng karolo hoa sechaba, chebelopele, ho rala tsela ea tšebetso le bohlahlobi ho sa siuoe mora’o litsebo ho tsa litherisano le karolelano ea maikutlo. O itse PPD e shebile ka leihlo le nchocho, har’a tse ling, lihlooho tsa likolo, likereke, litsi tsa selehae tsa thuto, phatlalatso, le batho ba hlahelletseng ka mahetla mekhatlong e ikemetseng ba mahlalahlaha litabeng tsa sechaba.

Motsamaisi ea lulang Pretoria oa CLP, Mong Gavin Anderson o re ntlafatso ea boetapele bo kollang sechabeng bo bile bo ikamahanya le meralo ea sona ke taba ea mantlha mererong ea CLP. “Ho fihlela sena re tla tsepamisa thahasello ea rona bacheng, baetapeleng ba mahaeng litsing tse hloailoeng tlaas’a lenaneo la ntlafatso ea libaka tsa mahae, IRDP,” e boetse ke eena eo.

“Re batla ho bona bacha likomiting tsohle tsa linaha ba

***“Sepheo sa rōna
ke ho hohela
mafapha a mararo
a bohlokoahali ka
har’a naha
(muso, bo-
rakhoebo le
sechaba), basali le
baetapele ba
bacha ho akaretsa
le bo-mphato’a
LeaRN le bafani
ba litšebeletso.”***

ikakhetse ka setotsoana mererong ea ntlafatso ea maphelo a baahi le likhoebong tsa boipheliso. Ka mokhoa o tšoanang, re batla hore baetapele ba lehae ba bontše boetapele bo hloahloa ho etsa bonnete ba hore merero ea bointlafatso ba baahi le boikitlahetso ba bona ho tsa khoebo bo ba le katleho,” a boela a eketsa.

Motsamaisi oa CPL a bolela hore ka selemo sa 2005, komiti ka ‘ngoe ea tikoloho e lebeletsoe hore e be e koetlisitse baetapele ba bacha ba 600 (60% ea bona e le basali) le baetapele ba lehae ba 300 (bao 60% ea bona e lokelang ho ba basali).

Linaha kantle ho Lesotho, linaha tse ling tse oelang lenaneng lena le tšehelisoeng ka lichelete ke Kellogg Foundation ke Swaziland, Zimbabwe, Botswana, Mozambique le tse tharo Afrika Boroa tse boemong ba li-province e leng Kapa Bochabela, Limpopo le Kwazulu-Natal.

“Re tla betla boetapele bo nang le tjantjello, bo ka tobanang le liphephetso ka sebete le me bo nang le boiphihlelo ka ho sebeletsa karolelano e nang le toka ea moruo o hlalisoang ke linaha tsa habo bona,” a toboketsa ntlha eo.

LeaRN-Lesotho e thehiloe ka kopanelo ke Lekhotla la Likereke la Lesotho ‘moho le Setsi sa Thuto-Bohlo sa Sekolo se Seholo sa Sechaba (NUL). O mong oa mesebetsi e ka sehloohong ea eona ke ho kenya letsoho ka mokhoa o tsoileng matsoho ntlafatsong ea maphelo a batho le ntlafatso ea moruo Lesotho ho sa siuoe mora’o ntšetsopele ea puso ea sechaba ka sechaba ka ho ntlafatsa bokhoni ba batho ka bo mong, malapa, mekhatlo le litsi tsa thupelo ho etsa bonnete ba hore ntlafatso ea bophelo bo botle bakeng sa baahi bohle e ea fihleloa.

Moithaopi ea hloahloa bofofising sesoleng sa Lesotho

**2Lt Ntele
Masoetsa**

Motho a ka re e se e le e chaba ha u eelloa ho phumuoa har'a hlooho, hoo moriri oa hae o seng o metse ha sesanyane mahlakoreng a hlooho, athe ruri ha ho joalo, empa ele lefutso feela. Mamela he ke o qoqele.

Motho eo ke buang ka eena ke Jurg Willy Steppat, e mong oa likherenkhoa tsa bofofisi ba melata boema-fofane ba sesole, lebaleng la Mejametalana, Maseru. "Esale ke ikakhela ka setsotsoana ho tsa bofofisi ke le lilemo tse leshome le mesto e mehlano," a rialo Jurg ka ho its'epa.

Jurg o itse ho fofisa lifofane e bile khothaletso e ileng ea hlaha ho motsoalle e mong oa lelapa la habo, eo Jurg a sa kang a qeaeqa ho mo latela, 'me e re ka linako tse ling, ebe Jurg o il'o ithuta ho fofisa lifofane tse sa fofeng ka tšebeliso ea enjine (gliders).

O hlahetse motseng oa Kitale, naheng ea Kenya, Afrika Bochabela ka la 29 Phuptjane 1953, 'me a tsoaloa le ntata'e oa letsoalla la Denmark le 'ma'e oa Switzerland, Europo. Batsoali ba Jurg e ne e le bahoebi ba temo haufi le thaba ea Elgon, pela moeli oa Kenya le Uganda.

Ka 1962, lelapa la ha Steppat le ile khutlela hae, Denmark. Ka ha mohlankanyana Jurg a ne a sa tsebe puo ea Denmark, o ile a qala lithuto tsa hae tsa mathomo sekolong se bitsoang Duetsche Schule motseng oa Aabenraa, "Ke ile iphumana ke le har'a sechaba se neng se e-na le

litloaello le mekhoha eo ke neng ke sa e tloaela joalokaha ke ne ke se ke tloaetse mekhoha ea se-Afrika," ke Jurg eo.

Khahlamelo ea lipalangoang tsa moeeng e ile ea phahama haholo hoo a ileng a ithuta ho teha lifofane Scandinavian Airlines Systems

ele motei. Tšebetso ea hae e babatsehlang e ile ea khahla bookameli ba Lesotho Airways 'me a romeloa lithupelong tsa bofofisi linaheng tse kopaneng tsa Amerika, moo a ileng a atleha ho fumana lengolo la bofofisi.

Jurg Willy Steppat o bonoa mona a le tšebetsong eo a e thahasellang.

moo Denmark. Kamor'a tšebetso ea letsatsi, e be o fofisa lifofane tse sa fofeng ka matla a enjine holim'a libataolo tse nammeng tsa naha eo ea habo, 'me o ile a atleha ho fumana lengolo la bofofisi ka 1970.

Ho fofisa mofuta oo oa lifofane, ho ile hoa fana ka ts'usumetso e kholo ho Jurg hoo a ileng a ba le tjantjello le thahasello e makatsang ea ho tsoelapele ka bofofisi ba hae ho lifofane tse fofang ka matla a enjine.

Jurg a khutlela Afrika ka 1977 ele moithaopi oa oa le-Danish, 'me a sebetsa mokhatlong oa maeto a lifofane oa Lesotho (Lesotho Airways)

Ha a khutlela Lesotho ho tsoa Amerika, a sebetsa Highland Air moo a neng a fofela ka maloting a Lesotho haholo, 'me ka 1986 ho isa 1989 a sebetsa boema-fofane ba sesole sa Lesotho e le mofosisi/motei. O ile a khutlela Highland Air mafelong a 1989, 'me a boetse a bitsetsoa sesoleng sa Lesotho ka 1992 ho latela makhabane a hae, e leng moo a ntseng a sebetsa teng hona joale.

Jurg o boletse hore ho sebetsa kahar'a sesole sa Lesotho, ho mo file phephetso e kholo haholo, kaha a fumane malebela ka ho lula a ithuta

Moithaopi...

Li tsoa leqepheng la 23

kamehla ka tse'betso eohle ea lifofane, " Sesole sa Lesotho se ile sa ntlafatsa litsebo tsa ka haholo, 'me ke motlotlo ho ba karolo ea sona," ke Jurg eo a bososela.

Jurg Willy o boletse hore liphephetso li ngata tse tjametseng sesole, 'me hara tsona, o qollotse ka khotloloho bohlokoa ba boikoetliso ba

basebeletsi ba sechaba ba makala a 'muso libakeng tse fapakaneng kahar'a naha, empa ka ho fetisisa, ho fofisetsa thepa ea thuso ea likoluo ka maloting haholo ha lehloa le khethihile hoo ho tsamaea e bang bothata bo boholo.

Jurg o fofisa mefuta a latelang ea lifofane tse mapheo (fixed wing planes), Cessna 182Q, CASA 212/300 le ho fofisa e le mothusi oa mofofisi (co-pilot) ho

le mashome a mahlano (5,500). 'me ke ho bolela hore tse ka bang 200 ke tsa lifofane tse se nang enjine, tse 400 ke tsa liroalangkhoana, 'me tse ling ke tsa lifofane tse mapheo.

Mehopolo ea hae e ile ea sareloa haholo ha a botsoa hore na ho ka etsoa eng ho phema koluo ea kang ea seroalangkhoana se ileng sa soahlamana letamong la Katse ka Mots'eanong selemong se holimo, "Ketsahalo e joalo e ka tsahala ho mang kapa mang ea fofisang sefofane, haholo hobane ho le boima ho ka etsa khakanyo e ntle ea sebaka lipakeng tsa sefofane le metsi a sa phalleng," a rialo ka mesarelo e mehoro, 'me a nt'o khutsa motsotsoana.

Kamor'a metsotsonyana e se me kae, a botsoa hore o hopola ho etsa eng hang ha a phomola ho fofisa, o ile a bolela hore bofifisi le ho lokisa lifofane, ke lintho tse maling ho eena, 'me ho thata ho li lesa feela, "Empa he! ha nako ea ho lesa ho fofisa e fihla, ke tla tsoelapele ho ts'oara lits'epe ke lokise," a rialo Jurg.

Jurg o boletse hore o ithapolla ka ho palama baesekele ea hae makhetlo a mararo ka beke, ele ho koetlisa 'mele hore o lule o shahlile hantle. Ha a botsoa ka lihaha-'mele tse a li thabelang, o ile a re, "Ha ho lijo tseo ke li thabelang ho feta pasta (lijo tse ratoang haholo ke ma-Taliana) ka mekhoha eohle e ka apehaong ka eona," a qetella joalo Jurg.

Jurg o re o ne a arohane le mofumahali oa hae, eo a nang le bana ba bararo, e leng bashanyana ba babeli ba lilemo li 22 le 23 ka tatellano, 'me ba sebetsa libakeng tse fapaneng Afrika Boroa, le moroetsana ea lilemi li 28, ea sebetsang London, motse moholo oa Engelane. Jurg o rehelletsoe ka ntate oa hae, eleng Willy, ea seng a iketse boea batho, ha 'me oa hae, Clara, a ntse a phela Denmark. Jurg e se e le moahi oa Afrika Boroa, 'me o lula Ladybrand. ■

"Ketsahalo e joalo e ka tsahala ho mang kapa mang ea fofisang sefofane, haholo hobane ho le boima ho ka etsa khakanyo e ntle ea sebaka lipakeng tsa sefofane le metsi a sa phalleng,"

Jurg ha esale lekejakejane la mohlankana le ntseng le thuthuha ho tsa bofifisi.

kamehla mafapheng a bofifisi le ho teha, "Ke ka boikoetliso ba khafetsa re ka ntlafatsang boemo ba bofifisi kahar'a sesole," a rialo Jurg Willy.

Ha Jurg a fihla boemafofaneng ba sesole sa Lesotho, o ile a fofisa moetso oa lifofane oa Shorts Skyvan, tse neng li tsejoa ka mabitso a bo Tlake le Mampe. O ne a fofisetsa masole a Lesotho le thepa ea oona ka maloting a Lesotho, le ho fofisetsa

moetso oa CASA 212/400. Ho ipabolamhoa Jurg ho ilemhoa mo bulela monyetla oa ho fetolela bofifisi ho liroalangkhoana, 'me a qala lithupelo ka moetso oa Bell 47 Soloy, 'me hamorao a fetela ho moetso oa BO105.

Kamor'a nako e se kae, a fetisetsoa ho seroalangkhoana se seholo sa moetso oa Agusta/Bell 412, seo a ntseng a se fofisa le ha joale. Kherenkhoa ena e se e fofisitse lihoro tse likete tse hlano

Kamora' o ho beha meja fatše sesoleng Masole a rona a mehleng a ho kae hajoale?

Ka Sgt Thabiso Rajane

Lekhotleng la Morena Moholi Mphutlane, morena oa Ha Leqele – motse oa litletle ka boroa-bochabela ho motse-moholo, Maseru, Colonel Ramohlanka Blyth Ntšohi ea seng a beile meja fatše tšebetsong ea sesole sa Lesotho ke leqoqolo le lehlo la morena, monna oa litaba.

Col Ntšohi o hlhile ka la 12 Tlhakubele, 1931, mane Ha Toloane, seterekeng sa Maseru. O ile a kena sepoleseng sa Lesotho ka selemo sa 1959. ebile e mong oa sehlopheng se ileng sa theha sepolesa-sesole “Police Mobile Unit” ka 1968. O behile meja fatše tšebetsong ena ea sesole ka 1993.

“Eitse hoba ke behe meja fatše ke ile ka thulana le mathata a maloale malebana le karolo ea lelapa eo ke neng ke e thusa ha ke ntse ke le tšebetsong. Ho bonahala hore ke ne ke sa ithopha ho ka khona ho jara moroalo oo oa ka kaha le moputso oa ka o ne o se o sa tšoane le pele,” ho rialo Col Ntšohi.

Mohlanka enoa oa sechaba ea buang ka lentsoe le bonolo, o hlalosa hore boiphihlelo ba hae litabeng tsa temo bo ile ba mo thusa ho fenyha bothata boo hang-hang, ‘me litaba tsa boela malulolong. “Ke khema le linako hantle hajoale,” ke eena eo ka thabo.

“Ke sehoai, ‘me karolo e khobankoea ke e qeta ke sebetsana le temo. Hona ho etsa hore litaba tsa bophelo ba ka li phethahale joalokaha ke rerile. Ho feta moo ke boetse ke molula-setulo oa komiti ea motse ea toantšo ea botlokotsebe,” a rialo ka motlotlo ke tšebetso ea hae sechabeng sa habo.

Lerato la Col Ntšohi litabeng tsa ntlafalo ea thuto Lesotho le mo susumelitse hore a eme ka maoto ho phephetsa maikutlo ka litemana tse itseng tsa molao oa motheo oa

Mokhatlo oa Matichere Lesotho (LTA).

“Ho na le temana ea molao eo ho ea ka ‘na ke le motho ke sa lumellaneng le eona, ‘me tlhahiso ea ka ke hore e hlomathiso e kaha e khina tsoelopele ea thuto ea bana ba sechaba, e bile e le hore ha e kolle molaong oa motheo oa naha. Karolo ena ea molao oa thuto oa

lithuto tsa ka hore o phethile tsa moetlo.

Ka thoko ho moo, Col Ntšohi o bontša hore sechaba sa motse oa habo se rerile ho aha mabala a lipapali bakeng sa boithapollo ba bacha le metsofe e batlang ho lula ‘mele ea ‘ona e koenne. “Empa leha re e-na le khopolo e ntle hakaalo, ha re

Colonel Ramohlanka Ntšohi.

mokhatlo oo oa matichere e hanela banana le bashanyana ba tsoang lebollong ho ntšetsapele lithuto tsa bona kamora 'o hore ba chese mophato,” ho rialo Col.

Ofisiri ena ea sesole e seng e le lilemo li 72 e re lebollo ke karolo ea mekhoha le meetlo ea sechaba sa Basotho ka hona ha ho lumellehe hore motho a ka tingoa monyetla oa ho ntšetsapele

e-s' o be le botšehetsi bo matla ntlheng ena,” ke Col eo.

“Ke hopola nakong eo ke neng ke khothaletsa mora oa ka ea sebetsang Morerong oa Metsi a Lihlaba tsa Lesotho hore a rekele sehlopha sa bolo ea maoto sa motse se bitsoang “Ka Lerato” seaparo sa bolo.

LITŠOANTSŠO TSA LIKETSAHALO

Litho tsa lebotho la Engineering li hokahanya lithapo tsa phepelo ea motlakase oa matla a letsatsi setsing sa kokelo.

Makoloane a sekolo sa koetliso sa sesole sa Lesotho a pepesa bokhoni ba motsamao o hlophisehileng oa sesole.

LITŠOANTŠO TSA LIKETSAHALO

Hlooho ea naha ea Botswana, Mohlomphehi Festus Mogae o amoheloa ka hlompfo ea sesole boemafofane ba machaba ba Moshoeshe I.

Sehlopha sa lihoba sa sesole sa Lesotho se thabisa babohi ketekelong ea Letsatsi la Sesole.

Ba banyenyane ba sehlopha sa Taekwondo sa sesole sa Lesotho ba itšarolla lebaleng la lipapali la Setsoto.

Kamora'o...

Li tsoa leqepheng la 25

Ke bile ka ntša seabo sa hoba setho sa sehlopha sa M500.00 e le hona ho bontša hore ke tsotella tsoelopele lipapaling le boithabisong ba bacha ba rona," e boetse ke Col eo.

Ha se ho feela ka tseo Col Ntšohi a li etsang bakeng sa ntlafatso ea maphelo a sechaba sa habo – e boetse ke setho sa komiti ea Konsistoring Kerekeng ea Lesotho (Fora). "Motho ha a tlameha ho lebala 'Mopi oa hae. Hape ho bohlokoa ho itokisetsa bophelo ba kamora'o ho lefu," ke Col eo ha a fera polelo ea hae ka pososelo e kholo.

Morena oa Ha Leqele, Morena Mphutlane, 72, o re o tsebile Col Ntšohi khale le pele a ka jaka tlaas'a puso ea hae ka 1996. Morena a bolela hore ebile moalosi oa motse ho tloha ka 1984 ho fihlela kajeno.

"Esale Ntate Ntšohi a fihla mona ka 1996 ha ke e-s'o ka ke fumana tlaleho ea letho e makatsang ka eena le lelapa la hae ofising ea ka malebana le litaba tsa borena kapa bona baahisane," a mo phafa joalo morena.

Morena Mphutlane o tsoetsepele ho bontša hore ho fihleng hoa Col Ntšohi motseng moo, Mokhatlo oa Thibelo ea Botlokotsebe o ile oa thehoa ka keletso ea hae hona selemong seo sa 1996. Morena a eketsa ka hore bahlanka ba phahameng ba sesole, sepolesa, lichankana esita le mafapha a mang a 'muso ba seng ba beile meja fatše ba ile ba etsa tlatsetso e kholo ho tlisa phetoho ntlafatsong ea maemo a tšireletso le maphelo a sechaba sa habo.

"Ke na le batho ba bohlokoa haholo mona motseng. Nka qoolla bo-Ntate Selebalo Mahaheng eo hajoale e leng hlooho ea Mokhatlo oa Toantšo ea Botlokotsebe ea tikoloho ena ea

toropo ea Maseru; setho sa mehlang sa Lekhotla la Sesole, Col Paepae Mothakathi, e leng e mong oa matona a ka a maholo," e boetse ke morena eo.

Colonel Ntšohi o behile meja fatše ka selemo sa 1993 kamorao ho hore a be

sesole o li entse linaheng tse leshongoana tse kang United Kingdom le Irage.

Nakong ea puso ea sesole Colonel o ne a khetheloe hoba letona la bosebetsi ka 1986 ho fihlela ka 1987. Ho tloha ka 1988 ho isa 1992 o sebelitse ele moemel

Col Ntšohi ha a sa tšoere ka thata tšebetsong ea sesole.

bosebeletsing ba sechaba ka nako ea lilemo tse 34 tsa tšebetso e babatsehlang. Lithuto tsa hae li kenyeletsa lengolo la mehlang la setsi sa koetliso ea matichere (BTTC).

O ne a kenele lithupelo tse 'maloa tsa boithuto le boichoriso litabeng tse fapakaneng nakong a ntseng a le tšebetsong. Likoetliso tsa hae tsa

oa Lesotho linaheng tse latela Swaziland, Mozambique, Zimbabwe, Malawi, Zambia, Botswana, Tanzania le Angola tikoloho e ka boroa ho Afrika.

Colonel Ramohlanka B Ntšohi o na le molekane ' lenyalong la bona ba putsoa bana ba leshome le metso e 'r (12), ba leshome ba bona ba ba li rahela pele le morao. ■

Ba ntšang limpa ba tšoarisa mapolesa fupe ka lefe

Ho ntša limpa e se e le ntho e molaong naheng ea Africa Boroa. Batho ba bang ha ba thabisoe ke boemo bona ho kenyeletsa le ba sa setsebeng bohloko ba ho ima e se ka morero. Ha ba bang bona ba thabile ka hore ntho ena e ba thusa ho lahlela bana seterateng. Ha ra bana ba thabileng ho kenyeletsoa le ba tla imona menoana ho tsoa naheng ea baaelani e kang e kang Lesotho moo maikutlo a ho ntša limpa a ntseng a sekoa sekoa. Cpl Matheanzima Taneso oa tlaleha.

“Hoja kholo e ne e khutlisetsoa morao, ke ne nke ke ka hlotse ke lumela banna ho bapala ka ‘na’, ho bolela Marry Nkopela ea lilemo li 27 (lebitso ha se la hae hantle) oa ha Mabote Khubetsoana ea sebetsang Lefemeng.

Nkopele o na le mora ea lilemo li robeli (9) ‘me o sa tsoa ntša mpa ea likhoeli tse tšeletseng e ileng ea batla a nka bophelo ba hae. O ile a tšoaroa a ba a senyeheloa ke mosebetsi. Ho ea ka tlhaloso ea libuka ho ntša mpa ke ho pepa pele ho nalo ka mokhoa o sekhahla. Mary o ile a tšoaroa a ba ahloleloa ketso ena e soto. A na ho ntša mpa ho nkuoa e le tlolo ea molao?

“E ho joalo, ho ntša mpa ke tlolo ea molao e kholo ‘me makhotla a lokela ho fana ka likahlola tse boima ho baetsi ba eona e le hore ba tle ba bake”, ho bolela Inspector Thakoaneng Molefe ea okametseng Sepolesa sa Ha Thetsane. O bolela hore litlaleho tsa ho ntša limpa selemong sena le se le le 16 ‘mw litlohi tsena tsa molao e ka ba ba lilemo li 18 ho isa ho 25.

Inspector Molefe a ipiletsa ho batsoali ho nka boikarabello ba ho eletsa bana e le hore ba se iphumane ba kene letlaburung la kemaro e sa reroang. “Tlala ke bona bothata bo boholo ‘me joale bana ba lokelang hore e be ba likolong ba tsoile letšolo ho batla mesebetsi ka ‘mele ea bona e le ho iphelisa”, Inspector oa hlalosa.

Lipalo tse hlahang therong ea bophelo li supa hore litlaleho tsa mofuta ona ka selemo sa 2000 li ne li le 1382 ha tsa 2001 tsona li ne li le

1784. Ka holimo ho tsohle ho ntša mpa ha ho na molao Lesotho hoo ke likhakanyo feela tsa batho ba ileng ba phallela matlong a kokelo ha ba utloa bothata.

‘M’e Keiso Matashane Marite eo e leng

mohokahanyi oa sechaba ho tsa basali le molao linaheng tsa Africa e ka boroa, o re le ha e le mona ho ntša limpa leha e se ntho e molaong mona Lesotho eena o bona e le bohlale hore taba ena e be molaong. Le hoja a re mong o hlokomela bohlokolosi ba eona.

Mof Keiso Matashane-Marite, Mohokahanyi e moholo oa Women and Law in Southern Africa (WLSA).

Ba ntšang...

Li tsoa leqepheng la 29

“Ho ntša mpa ke tlolo ea molao naheng ena haholo le e mong o na le tokelo ea ho phela. Ha ke nahane hore ho e etsa molao ho tla fetola libopeho tsa batho empa ho tlameha ho be le maemo eo a ka etsoang ka ona a amohelang”, ho hlalosa ‘Me Matashane Marite.

“Banana ba tlameha ho tlohella sekolo, ba bang ba nyahlatsoa ke malapa a bo bona, sechaba e ka sitana likereke tsa bona. Ho tšoenyang ka ho fitisisa ke ho amohelehe joalo ka batho litsing tsa bophelo ba bile ba tingoa le monyetla oa ho tseba ka botlalo ka tsa thero ea malapa”; ho rialo ‘M’e Matashane.

rialo ha a liella likhala ‘M’e Matashane.

‘M’e Puleng Letuka oa mokhatlo oa liphuphutso ka ntle ho qeaqea a tiisa hore ngoana ke sehlahisoa sa thobalano empa boikarabello ba boimana bo sallana le basali. “Boholo ba nako banna ba baleha boikarabello ba bona. Ha basali bona ba kena litlolong tsa molao ka lebaka la boimana, ba beha maphelo a bona le bokamoso ba bona tsietsing. Potso e ntse e le hore na hobaneng ha see se nkuoa e le tlolo ea molao”, ho botsa ‘M’e Letuka.

‘Muso o tlameha ho theha maemo ao ka ona o tla thusa ho laola boemo ba tlhaho. Baimana ha ba tlameha ho khetholloa le litokelo tsa bana ha lia tlameha ho beheloa meeli”, ho rialo ‘M’e Letuka.

‘M’e ‘Mathabo Liphapong Ofisiri ea manane, liphuputso le ho sesefa mokhatlong oa Lesotho Planned Parenthood Association (LPPA) o lumela hore tšabo ea tšoaetso ea lefu la HIV/AIDS baneng ba e so hlahe, ke eona e susumetsang basali ho ntša limpa.

“LPPA e se e le haufi haholo mererong oa eona oa hore limpa li ntšoe semolao naheng ena. Re ke ke ra iphapanyetse nnete ea hore ha e sale naha ea bahaelani e lumella taba ena ka molao batho ba bangata ba ea teng, ba sebeletsoe hantle ho se na letho le ba setseng morao. Ke tokelo ea bona e bile ba na le tokelo eo ho etsa qeto ka maphelo a bona”, a li beha joalo Ofisiri ea manane.

“LPPA e kene mosebetsing o matla oa ho ruta batho ho sebelisa lithibela pelehi. Ha se batho ba bangata ba tlang lithutong tsa rona me re hopola hore bongata bo ea litsing tsa kokelo ka ha re etsa mosebetsi o tšoanang”, o rialo ‘M’e Liphapong.

Inspector Masupha Masupha mohlhlami oa molaoli Sepoleseng sa Pitso Ground o

Molaoli oa motebo oa sepolesa oa Ha Thetsane, Inspector Thakoaneng Molefe.

A tsoelapele ho tiisa hore ho ntša mpa ha se khetho e bonolo haholo ha babbang ba sa phele ka lebaka la ho etsetsa sekhukhung. A supa hore ke tlasa khatello ea maikutlo a boima a etsang hore basetsana ba nke qeto ea ho ntša mpa.

‘M’e Matashane o ipilelitse ho ‘muso le sechaba ho leka mastapa a ho fokotsa palo ea basali le banana ba imang ba sa rera. Lenane la thuto le tlameha ho ba teng le rutang sechaba ka tsa thobalanao”, a

Temo e tla sheba mehloli ea metsi

Ka Sgt Thabiso Rajane

“Ho ea thabisa e bile hooa khahleha ho bona mefuta ea lihlahisoa tsa boleng ba lehae le tsa boleng ba machaba li bapatoa mona. Lipontšo tsena li supa bokamoso le bokhoni ba hore re tla fenyha tlala le bofuma ekasitana le mafu, ka ho khetholoha re tla khona ho fokotsa sekhahla sa lefu la kokoana hloko ea HIV le AIDS,” o rialo Mohlomphehi letona le khabane la Temo le Tlhahiso ea lijo, Dr Rakoro Phororo.

Nakong eo a neng a buoa le bafani, lihoai le batšehetsi pontšong ea temo monongoaha Ha Foso seterekeng sa Berea maqalong a Phuptjane, Dr Phororo o itse Lekala la Temo le tlhahiso ea lijo le tsoile letšolo la ho haha metheo e nepahetseng ho fihlela sepheho sa boitjaro temong hape lekala le tla etsa se matleng a lona ho thusa lihoai hore li tsebe ho itjara.

Letona le ile la tsoela pele ho bontša hore hona le tlhokahalo ea hore Basotho ba khutlele morao ho ea hlahloba meralo ea temo le ho e bapisa le liphallelo tseo lekala le li etsetsoang ke balichaba hore na tsena tsohle li tlatsetsa joang leanong la ‘muso la selemo sa 2015 la ho fokotsa bofuma.

“Bakeng sa boitjaro temong, re hloka mefuta e ‘meli feela ea tlatsetso ea balichaba: matsete ao ka kotloloho a reretsoeng mesebetsi e meholo ea temo le tlhahiso ea lijo hape le tlatsetso thepeng ea temo,” o bontsitse joalo Dr Phororo.

E mong oa lihoai tse hlaleletseng ka mahetla mona Lesotho, Monghali Matela Tšita (49) oa setereke sa Mokhotlong ea ileng a

hlokomelehileng ka nepo, o bontsitse ha lipontšo tsa temo li le bohlokoa haholo ho bona ele lihoai kaha ke moo ba khonang ho chakelana ka malebela le lihoai tse ling lintlheng tsa temo.

“Ha se lekhetlo la ka la pele ke fumana boemo bona. Ke ile ka ikhapela boemo bona ka selemo sa 2001. Ke batla ho u tiisetisa hore hahobobebe ho kenela litlholisano tsa mofuta ona, kaha motho o tlameha hore ebe o tseba hantle hore na lipontšo tsena li bolela eng hape li hloka eng,” o ile a li beha joalo mohloli oa selemo sena sa 2003.

Monghali Tšita o ile a pepesa lekunutu la hae la boitukisetso ba litlholisano ka hore “Pele ke ea litlholisanong tse joalo ke khetha o mong oa mehlape ea ka, ‘me ke u beha ka thoko ebe ke shebana le ona ka phepo le ka ho u fa liente tse khothaletsoang ke ba lekala la temo.”

Tšita o ile a bontša hore liphoofole li hloka nako, sepheo le boitelo ele hore li tle li atlehe. “Itokisetse hore o tla patala holima tlhokomelo le phepo ea tsona, ntlheng tsa meriana le furu,” o

“Itokisetse hore o tla patala holima tlhokomelo le phepo ea tsona, ntlheng tsa meriana le furu.”

ikhapela moputso oa pele bakeng sa pheleu e ntle, e fepehileng hape e

Li tsoelapele leqhepeng la 32

Ba ntšang...

Li tsoa leqhepeng la 30

utullotse hore litlaleho tsa ho ntša limpa li ngata litsing tsa mapolesa le hoja a bona li thehohile o boletse hore ho thata ho ka tseba baetsi ba liketso tsena ka ha ba lulang Maseru ba lahlela hole joalo ka Maputsoe, ‘me le ba Maputsoe ba etsa joalo.

Lehlasipa la ho ntša mpa, ‘Masenkepe Senkepe (ha se lebitso la hae la ‘nete) o botšitse hore o ile a oela ke koluo ea bokhachane bo sa reroang, ‘me a fumana keletso ho motsoalle oa hae hore a il’o e ntša ka

Afrika Boroa ka mokhoa o bolokehileng.

“Ke ile ka utloan ale monna e mong bosieong ba monna oa ka ea neng a sebetsa merafong ea Afrika Boroa, ‘me ka iphumana ke imme ke e-na le ngoana ea lilemo li peli. Ka hona ka fihlela qeto ea ho ntša mpa eo,” a hlalosa joalo ‘Masenkepe, a belaela hore na ke hobaneng Lesotho mona ho ntša mpa e le tlolo ea molao.

Mosuo-hlooho oa sekolo se phahameng sa Sefika, Maseru, ‘M’e ‘Maliteboho Mahula, o hlalositse hore ho na le mathata a ikhethang a etsang hore basali ba oele ketsong ena, empa ho nka boikarabello ke ntho ea bohlokoa ho feta tsohle e le ho qoba mathata.

“Muso o ka etsa maano le maoala ho felisa bothata bona, empa ha sechaba se sa thusetse ha ho letho le ka etsuoang,” ho bolela ‘M’e Mahula. ■

Monghali Matela Tšita o ikhabetse moputso oa pele oa pheleu e ntlafalitsong e bileng e hlokomelehileng hantle pontšong ea temo e neng e tšoaretsoe Ha Foso.

hlokomelisetse joalo monna eo oa sehoai.

Pontšong ena ea monongoaha, sesole sa Lesotho ele karolo ea sechaba se ile sa itheka moroalo ka ho nka karolo ka mafapha a mabeli a sesole: e leng lefapha la sepetlele le lefapha la mesebetsi ea matsoho la sesole.

Lefapha la sepetlele le ile la hlalosa Basotho ka boiphihlelo le bokhoni ba lona litabeng tse 'maloa tsa bophelo. Mooki e moholo oa sepetlele, Mofumahali Anna Kampong o itse sepetlele se ile sa bua haholo ka lenaneo la tlhokomelo ea bakuli ba maloetse a kokoana-hloko ea HIV/AIDS hape le ka mesebetsi ea lefapha la sepetlele le fanang ka thuso ea pele nakong ea tlokotsi.

"Lenaneo la tlhokomelo malapeng le holima tlhokomelo ea bababi ba maloetse a kokoana hloko ea HIV/AIDS le tlhokomelo ea bakuli ba kulelang malapeng ka nako e telele ka maloetse ka ho fapana," mooki o ile a hlalosa joalo, a eketsa ka

hore lefapha la thuso ea pele la sepetlele le fana ka thuso ea pele ho mahlatsipa a kotsi ea mofuta ofe kapa ofe pele mahlatsipa a bonoa ke ngaka.

"Re fane ka tlhatlhobo mahala ea tsoekere le phallo mali ho batho moo lipontšong t temo. Bathong bao litaba li neng bonahala li se hantle re ne re khotlaetsa ho ea litsing tsa koke

2Lt 'Makato Mosenye o hlahloba phallo ea mali ho 'M'e 'Manthabeleng Mosoeunyane lipontš'ong tsa temo Maseru.

Temo...

Li isoa leqepheng la 32

bakeng sa kalafo,” o ile a thatoloha joalo Mofumahali Kampong.

E mong oa karolo ea batho ba fumantšitsoeng litlhatlhubo tsa mahala, ‘M’e ‘Manthabeleng Mosoeunyane oa Ha Ratšiu Teyateyaneng o re “Ke ne ke maketse ha ke utloa hore sesole se fana ka litšebeliso tsa ho hlahloba maemo a tsoekere le phallo ea mali mahala.”

‘M’e ‘Manthabeleng o ile a ema le monna oa mateneng hape ha a thulana le koranta ea sesole e bitsoang “Mara”, “ke ne ke sa tsebe hore sesole se na le koranta ea sona, ‘me ke thoholetsa sesole sa rona ka khatelo pele eo re e bonang ele sesupo sa hore joale se fihlile maemong a machaba.”

Ea neng a bua ka lefapha la mesebetsi ea matsoho ka sesoleng, Lieutenant David Moholoholo, o re lefapha le ile la hlalosetsa Basotho haholo ka mesebetsi ea lefapha ka sesoleng hape le mesebetsi ea lona ntlafatsong ea naha ka kakaretso.

“Nakong ea botsitso, lefapha le tlosa menahano le mehopolo ea lona litabeng tsa ntoa ‘me tseo tsohle li tsepamisoa holima ntšetsopele le ntlafatsong ea naha. Re kenella haholo mesebetsing ea ntlafatso ea naha, e kang ea khaho ea marokho le khaho ea litsi tsa bophelo le e meng joalo joalo,” o toloka tšebetso joalo Lt.

Ea neng a bua lebitsong la bolula-setulo ba komiti ea naha lipontšong tseo, Monghali Letuka Mohapi, ofisiri ntlo-kholo ea temo Maseru, o ile a ipiletsa ho ba ka sehloohong lekaleng la temo ho sekehela tsebe mathata le lihlahisoa tsa lihoai.

Monghali Mohapi a eketsa ka hore mathata le litlhahiso tsa lihoai tseo a litekang ka pele ho boholo ba lekala li tla thusa lekala ho ka fumanela mathata tharollo ea nako e telele.

“Mohlomphehi letona le khabane, ke laetsoe ke lihoai ho tla teka ka pele ho uena mathata ao li thulanang le ona ele hore likhato tse nepahetseng li nkuoe khahlanong le mathata ao. Karolo ea seboko sena sa phohomela, ke hore mora’o tjena masholu a kotula masimo a rona, ‘me kotulo eo ba e rekisa mona Maseru le litorotsoaneng tse ling. “Ke kopa lekala la temo le tlhahiso ea lijo ho beha maemo ana tlasa leihlo le nchocho kaha batho bana ba kotula moo ba sa lemanang,” oa bokolla Monghali Mohapi.

“Re kopa lekala la temo le tlhahiso ea lijo le hlahlobe meputso e fanoang mona lipontšong kaha maemo a moruo a nyolohile haholo selemong se fetileng,” Mohapi o rialo, a eketsa ka hore hona le khonahalo ea hore meputso e fanoang ho lihoai tse ipabotseng ha e sa lekana le tšebetso e etsoang ke lihoai holima lihlahisoa tsa bona. ■

Ha u bona koloi ena u tsebe hore Mara e tseleng ho tla ho uena. ‘Kokopshe’ ena ea Mara e qhojoa ke Pte Selebalo Qhobela. Ea emeng pel’a eona ke Mookameli oa tsa papatso, Pte Nyatso Tšoeunyane.

Monate ke o phutheloang ka kobo moketjaneng oa kamohelo ea 'Taiwan'

**Pte
Sakeng
Lekola.**

Basebetsi ba Ofisi ea Liphatlalato ea sesole sa Lesotho ba ile ba amohela Mohlophisi oa koranta ea Mara, eo e bileng e le Motsoka sephali ofising eo, Lt Col Tanki Mothae ha ane a tsoa Zambia moo a neng a le koetlisong ea sesole ka nako ea selemo.

Ha a mo amohela moketjaneng o neng o tsoaretsoe liofising tsa liphatlalato boemafofane ba Mejametalana, Ramabotho ka sesoleng sa Lesotho, Brigadier Mahao Mofolisa o ile a leboha Lt Col Mothae ka tšebetso e babatsehang ea ho thoma koranta ea sesole sa Lesotho e bitsoang Mara, eo a itseng katleho ea eona e ea bonahala. O ile a mo leboha hape ka ho thoma Ofisi ea Liphatlalato ea sesole (PAO LDF).

“Pele Ofisi ena e thehoa, ho ne ho se bobebe ho sesole ho ka tseba ho fetola litlaleho tseo maselinyana a mang a neng a tlaleha hampe ka LDF. Ke motlotlo haholo ka kholo ea Mara le karolo eo e e bapalang sechabeng.

“Ka koranta ena, Basotho ba tseba ka tse etsehalang ka sesoleng sa naha, hape ba tseba ka litaba tsa sechaba. Ka holimo ho tsohle setšoantšo sa sesole se nchafetse ‘me joale sesole se

amohelaha ho sechaba”, a rialo Ramabotho.

“Ke ka tšebetso e sa thekeseleng ea Lt Col Mothae hore setšoantšo sa sesole se setle se bonahale. Ke leboha Mookameli oa sesole ka tšebetso ea hae e sa thekeseleng e ho Ofisi ea Liphatlalato ea sesole “, o rialo ACOS Brig Mofolisa. Brig Mofolisa o ipilelitse ho basebetsi ba Ofisi ea Liphatlalato ea sesole ho ba khokahanyana phiri hore Mara e atlehe. Ho feta moo a re ba sebelise malebela ao ba

LDF). O ekelitse ka hore ho hlokeha ho eketsa besebetso Ofisisng ena.

“Ka ho sebetsana le fetolelo Maselinyana ka litaba tsa LDF, ile ka etsa tlhahiso ho molaoli oa sesole hore ho thehoe PAO. Tlhahiso ea ka e ile ea nananelo ‘me ofisi ea thehoa ka 1997. E neng e se mosebetsi o bobebe qaleho ka lebaka la hore bao e seng litho tsa sesole ba ne ba re khesa”, hopola joalo, a eketsa ka hore “Mara ke e ngoe ea likatleho tsa kholo tsa PAO”.

Ho theha Mara Mohlophisi o hlalositse hore o ne a atamele mookameli oa LL Productions and Media Consultancy (PTY) LTD, Dr Lebohang Lejakane, ho etsa katleho la monna ke ‘mokolla. “O ile a koetlisa baqolotsi ‘me ra khona ho hatisa Leselinyana la rona le pele ka nako ea likhoeli tse peli tsa koetliso. Leha ho ile hoa ba le hore se hatise nakong tse ling, ha re hetle. ‘Nete ke hore khatiso e ‘ngoe le e ‘ngoe ntlafala ho feta e pele ho eona”, a rialo.

“Re batla ho bontsa sehlohlolong me LL Productions ikakhetse ka setotsoana ho bethe baqolotsi ho fihlela maemo a holimo a baqolotsi. Morero oa rona ke hore ho nkoe mohlala ho rona”, a rialo.

“Taiwan”, joalekaha Lt Col Mothae a tsebahala o ile a opeloa mahofi, ha a utolla hore thepa ea PAO e tseleng e le hore hlola leqeme la thepa joalo ka lik’homputa.

Ha a isa liteboho tsa hore mookameli oa mautloela (CMI) Captain Motheolane Mafoea o ile a ba le maikutlo a tsoanang le mohlophisi ‘me a ipiletsa ho Dr Lejakane ho tsoelapele ho thusa PAO.

“Ka koranta ena Basotho ba tseba ka tse etsehalang ka sesoleng sa naha, hape ba tseba ka litaba tsa sechaba. Ka holimo ho tsohle setšoantšo sa sesole se nchafetse ‘me joale sesole se amoheloha ke sechaba.”

a fuoeng hore LDF e une molemo.

Mohlophisi o ile a tšepisa ho tlatsetsa ka moo a ka khonang Ofising ea Liphatlalato ea sesole le ha a se a ikarabella setsing sa koetliso ea sesole (TW

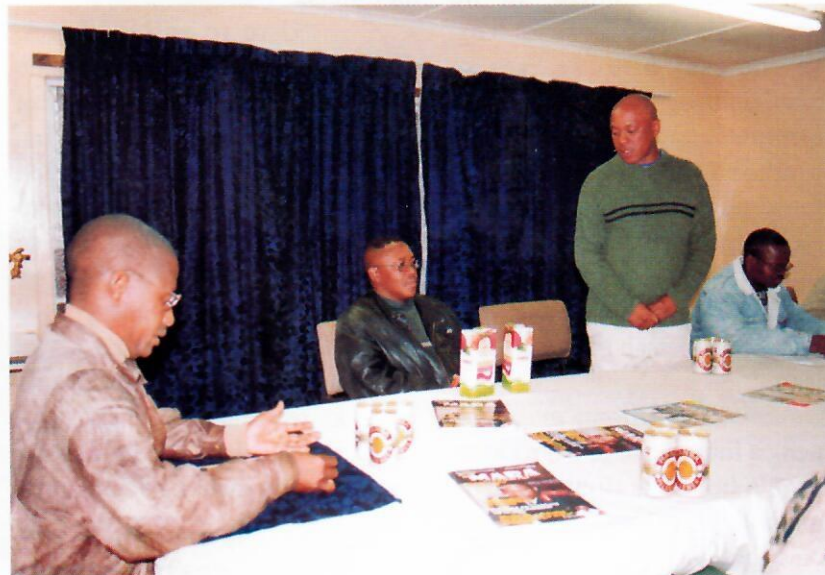
Ramabotho sesoleng sa Lesotho, Brigadier Mahao Mofolisa olebohela Lt Col Tanki Mothae ka boitelo boo a bo bontšitseng hore e be Mara e sena seo e leng sona kajeno.

Molaoli oa mautloela a sesole sa Lesotho, Capt Gerard Mafoea o khothatsa bangoli ba Mara tšebetsong ea bona e makhethe.

Mohlophisi, Lt Col Mothae (ea emeng) o leboha bolaoli ba sesole sa Lesotho ka tšebetso eo ba e fileng Mara ho fihlela joale

◀ Motlatsi oa mohlophisi oa Mara, 2Lt Ntele Masoetsa, (ea emeng) o etsa puo ea teboho moketjaneng oa kamohelo ea mohlophisi e moholo liofising tsa Lefapha la Liphatlalatso la sesole sa Lesotho.

Mohalalitoe oa lithota tsa Bokaota

Ka Cpl Ntlele Ntoi

E ne esale ka malungoa-lungoana ha mpho ea sesole e bopiloeng ka banna ba lekholo le mashome a mahlano – ba hlometseng ho qeta, ho tsoa metebong ea sesole e ka boroa ho naha e kena e patile mohoasa motseng oa Bokaota. Letšolo la ho phahla litlohi tsa molao le bitsoang 'Operation Swoopdown' le ne le se le tla simolla esale ka lia-lla. Ho baahi ba moo ho ne hose le ba neng ba hlokometse boteng ba bona, leha e se ekaba ramotse feela kante ho Monghali Mootloane feela qha, eo e leng seqhenqha sa sehoai se tsebahalang sebakeng seo ka ho li raha esale ka malungoa-lungoana.

Mesong ea letsatsi leo, hang feela pele ho simolloa ka letšolo, Mong Mootloane o ne a se a li rahile joaloka tloaelo, 'me a se a le tseleng e eang masimong. Ka motsotso oo a khahlanang le masole ka thokoana ho motse, Mong Mootloane o ne a e-na le ntho e le 'ngoe feela qha! eo a neng a labalabela hore eka a kabe a ile a hla a e tlosa matsohong a hae pele masole a likaliketse sebaka seo sa habo.

Ho ne ho kile hoa etsahala hore sehlohlolong sa bosholu ba liphoofole sebakeng seo e be limokolara tsa matekoane li mo qhekanyetse ka ho mo rekisetse mokeretla oa sethunya tjee, ebile o hloka le mangolo ha etlaba ke teng. Ka bomalimabe o ne a ile a lebala ho se tlosa tlaas'a mosamo mesong ea letsatsi leo ke ho potlaka.

"Jo, 'na oe! Mokeretla oane oa sethunya se sa kang sa thunya leha e se e le ha 'ngoe feela mohla ba nkang likhomo tsa ka, banna! E be ke ne ke sa e

lahle ke'ng tota eo? Ak'u bone bothata boo ke ipitselitseng bona joale," a rialo ka ho ingama-ngama ho hoholo.

Bohle ba ne tseba Mong Mootloane e le monna oa boikarebelo ea neng a ke ke a lebelloa ho fumanoa har'a lemuloana la bakhosheli. Bohle ba ne ba mo tlotlisa ka temo e mo atlang ka ho fetisisa sebakeng seo. Ka nako ea ho hlaola, o ne a sebetsa ho tloha ka malungoa-lungoana ho isa ka mphiphi, a sa behe mohoma fatše. Ho ne ho tumme hore e ne e re leha mofumahali oa hae, Julia, tšehlana ea seponono se botsoa tjena, a e-ea ho eena motšoare, 'me a re a ke a re khefu, ho se ho kae a habo-habole lesheleshele, e ne e-ba o tla mo phoka ka letsoho hore a k'e a mo lese a ntsetse tema pele, a thotse, a itse tu!

Mesong ea letsatsi leo la mohla monene, ha a ntse a qhojoa ho isoa moo ho neng ho hlomiloe setsi sa nakoana bakeng sa bolaoli ba letšolo leo, a be a sa ipatle ke letsoalo. Ha e le hantle o ne a ile a tseba hore sebaka seo sa Bokaota ho fihlile moo e seng e le lejoe la khopiso ho ba lekala la tšireletso le 'muso ka ho phethahala. Ha e tla ba ke teng, se ne se bile se se se phatlalalitsoe joaloka sebaka sa qomatsi moo bosholu ba boqhobane, thekiso e seng molaong ea matekoane, libetsa tse seng molaong, bosholu ba liphoofole, ho se ho sa thoe letho ka lipolaeano, tseo e neng e le bohobe ba letsatsi le leng le leng.

Ke ka hona masole a neng a futuhile ho ea tsoma le ho phahla libetsa le tsohle tse seng molaong ka sepheo sa ho tšoa ra bo-Mootloane joalo. A senyeha

maikutlo ha a nahana ho ea hore chankaneng.

Ho sa le joalo, motsen, koana, baahi ba ne ba se ba laetso ho se tsoe matlung ha letšolo la simolla. Mong Mootloane o ne a utloa ho bohola hoa lintja; basali ba llang; ka mohlomong ho khabol ho hae sethunya mona le mane.

Mehopolo ea hae ea faras ha a nahana ka Julia le kamoo neng a letse a itšupa ho opeloa ka hlooho ka teng hang pele ba is masapo ho beng phirimaneng e maobane. Mokola o be o sa tseb hore ka motsotso oo, Julia ha mo ka tseo, ho monate koana lapeng ikinne monyakeng oa lerato la motho oa hae, Steve - moitšuko ea ntseng a thuthuha khoebon Bokaota moo.

Nakoana e se kae letšolo le se ntse le tsoelapele ke ha Julia "Mohalalitoe oa lithota tsa Bokaota", kamoo Steve a neng tloaetse ho mo reneketsa ka ten ha mo taile, a utloang ho kokoto ka matla monyako.

"Re masole. Bula!"

"Hei, na u utloile, Stevie? ke Julia eo a sebela Steve.

"Khele! na ke utloile hantle? Masole moo? Lentseng?" ho botsa Steve ka ho hoeshetsa.

"U re re entseng? Hei! Ntate, na u ntse u ikutloa hantle hore na u ntse u re'ng? Khaotsa ho mphenya-phenya mahafi, 'na Na ua eelloa hore re tšoeroe. Kapu se u itebalitse hore Mootloane na le moen'a hae sesoleng. Seo sa bolela'ng ho uena?" e boetse ka Julia eo a mo ja ka bohale.

"Che bo, Ratu, ke ne ho sa ikemisetse ho u khopisa. Ke n mpa, ke re feela ..."

"Hei, ke itse le bule mona lona; ho seng joalo ke e ranthany"

Setšoantšo ka Maletse Mabusela.

Mohalalitoe...

Li tsoa leqepheng la 36

ka kulo soahla ena! Le nahana hore re tl' o bapala mona, hee!" ha utloahala ho kharuma hoa lentsoe la monna ho tsoa kantle, ho bile ho otloa lemati ka matla.

"Oho, hle, ntate, kea bula boo!" ke Julia eo, abile a theoha moalong, a ntse a itšopha-tšopha ka mosana oa ho robala o mokhutšoanyane hoo a neng a setse a beile *lithupa* tse ntle lepalapaleng – tsona tseo liroki li eeng li re ke tsona tsa ho etsetsa marena mekhoru. Hei, a be a bopehile eo, ngoan'a lichaba!

"Jo, 'na oe! Se ka bula, hle, Ratu," ke Steve eo, abile a ikhurumetsa ka kobo, a tsietsoe hoo a neng a se a re o se tla utloa feela ha likolu li se li mo ranthanya. Empa hoa se ke hoa e-ba joalo kaha a ne a nahana.

"Chechella koana, uena, ke fete. U ne u ntse u pata eng ka moo, mosali tooe? Khantša!" ke ofisiri ea sesole eo, e khomeletsa Julia kahare.

"Che, boo, morena, ha ho letho leo nka le patang; ho teng ke ne ke re ke apare pele," a rialo a hlahlile mahlo ke letsoalo.

Hang-hang ke ha ho se ho itšohlometsa masole a mabeli hammoho le lepolesa.

"M'e, re tšoere tokomane e re fang matla a ho secha. Na monna oa hau o teng?" ho botsa lepolesa.

"E-e-ee, o teng, mohlompehi, leha a sa phela hantle kajeno," Julia a rialo, a mo supisa Steve moo a neng a iphinne sekolokoto moalong.

"Re masoabi ka ho le hlopha, empa leha ho le joalo re tlangoa ke molao ho phetha tšebetso ea rôna leha ho le joalo. Ka hona re tla kôpa tšebeliso 'moho ea hau, 'm'e, empa le teng ha ho hlokahala, tlatsetso ea Mong Mootloane etlaba ea bohlokoa. Ke tla kôpa feela hore ak'e a phahame moo moalong a lule

fatše ho se ho kae, ha re na le ho le senyetsa nako," ke lepolesa leo.

Tšebetso ea qaleha. Ka mora'o ho metsotsoana e se mekae: "Khele! Mong Mootloane, u na le libetsa tse kotsi hakaakang? U etsang ka sebetsa see?" e boetse ke lepolesa leo, le atamela Steve moo a neng a ikharile teng, a itšoarisitse mala a motsoalle.

Julia a re ho tšehisa bohata tjee, abile a phakisa ho arabela: "Ao, lerungoana leo. Ntate o tšohela a le sebelisitse ha a hlaba likolobe mariha, mohlompehi."

"Khele! Mosali, tooe, Mootloane o se a kula hoo a ke keng a khona le ho ikarabela feela?" ke ofisiri ea sesole eo e ba kena hanong joalo ebile e mo hlabile ka leihlo le bohale.

"Ehlile ha a monate e le ka 'nete bosiu bona, mohlompehi," Julia a rialo, abile a bobothehisa bohata, tjee.

Ba mo tsebang ba re, Julia e ne e le mosali ea khabang ka maqiti a 'maloa a ho tlisa monna tlaas'a taolo ho sa natsoe hore na o ikhalefisitse ha kae. Ho boleloa hore o ne a tloaetse ho bonya hoo ba bangata ba neng ba sala ba tšepile hore kamohlong e ka re ha ba li letsa ebe ba tsoa le botleng. Na e be le boemong boo o tla khona ho tlisa maemo tlaas'a taolo?

"Che, kea utloa," ke ofisiri eo e ananela empa ka lekhoneo le leholo.

Ka mora'o ho nakoana e se kae ke ha khathatso e qaleha. "M'e, ke eng ntho ee?" ke lepolesa leo le hula sethunya sa rabolloro tlaas'a mosamo. "Kea tšepa u ka boela ua re fa tlhakisetsa hape. Ak'u hlahise litokomane tsa molao tsa sethunya sena; re batla ho li hlaloba leha ke eelloa hore u se u hlakotse lelinomoro tsa sona," e boetse ke lepolesa leo.

"Che, che, ka mohlompehi, moo teng ak'u Mohlomong Steve a ka ka tlhaloso e hlakileng ka sethunya. Haele 'na ha ke tsebe le letho, le ho se bona," a rialo a thothotha sa mocholoko ke letsoalo.

Ho fihlela letsatsing le o ne a e-s'o tsebe hore monna ka sebele o na le sethunya. M batho o ne a tiile ha a re 'Stevi' hae a ka fana ka tlhaloso ma sona.

"Na? Che, che, bo, k Ha ke tsebe letho ka sethunya. Hantle-ntle ebile 'na ha ke Mo Ke ne mpa ke fapohetsa metsotsoana e se mekae pele mona. Ke ne ke se ke bil tseleng; kea tšepa le ka ntesa bahlompehi," ke Steve eo, a itlhotlholla.

"Che, boo, iketle ha monna heso. Re se ntse re le le rôna," ke lepolesa iphopholetsa mahlaahlela the

Se ileng sa makatsa o ea sesole le moifo oa hae e hore ka motsotso oo Steve o shebahala a phetse hantle ha fapana le mobabi eane eo fumaneng a imetsoe haholo kena.

"Hore na u mohlompehi, ke u tšoarella ho sitisa toka ka ho bua leshar tlameha ho fana ka boitsebiso ba 'nete. Ntlha ea bobeli: sethunya se seng molaong ha le mahlaahlela. U na le toke thola, etsoe sohle seo u ka se ka sebelisoa joaloka khahlanong le uena, lekho linyeoe," oa 'muso a rialo a mo khoesa lipetja, matsoho ka mora'o.

Lepolesa leo la ntoo re ka ho Julia, a mo shebile kahar'a thaka tsa mahlo. Julia ke letsoalo, empa leha ho le 'na a khona ho iqobella ho Lepolesa la kha moea fatše, re: "Uena!" le bile le mo robel

Lihlooho...

Li tsoa leqepheng la 15

limillione li 11 ba fumaneha karolong e ka boroa ho lehoatata la Sahara lefatšeng lena la Afrika.

“Bana ke sechaba sa kamoso, ‘me ke ka hona re tsepamisitseng mananeo a tlhahiso leseling ka lefu lena la HIV/AIDS ho bona le mesuoe ea bona, re sebelisa lik’homputara le mekhoe e meng ea khokahano ea sejoale-joale e thahaselloang ke bohle mehleng ena. Haholo-holo re sebelisa bacha ba bang ho ruta ba bang,” ke Mof Satande eo.

Ha a bua lebitsong la mekhatlo e ikemetseng ‘mokeng oo, ofisiri ea Lekhotla la Mekhatlo e Ikemetseng Lesotho (LCN), Monghali Moshe Tšehlo o itse ha esale ntlha eo batho ba lokelang ho ngangisana ka eona hore na AIDS e bakoa keng eng. “Hoo e leng taba ke hore e ea bolaea, ‘me ke ka hona re tšepamisitseng maikutlo a rōna ho hlokomelisa sechaba ka eona, ho loanela hore bakuli ba fumantšoe

litlhare, esita le hore ho raloe melao e tla bebofaletsa batho menyetla ea tlhokomelo e ntlafetseng.”

Ho sa le joalo, ka la 4 Phupu, 2003, ke ha ho tekeneloa tokomane e bitsoang Khoeletso ea Maseru toantšong ea HIV/AIDS tikolohong ena ea SADC. Ka eona bahlomphehi lihlooho tsa linaha ba fihletse qeto ea ho loantša bofuma e leng se seng sa tse hloailoeng e le lisosa tsa ho ata hoa bohloko bona; ho hloka tsebo ka lona; mekhoe le litloaelo tse sa nepahalang le tse ling tse amang ho ritsa hoa ntlafalo ea moruo oa linaha tse tikolohong ena tse nang le khahlamelo e kholo ho ateng hoa lefu lena.

Bahlomphehi ba bile ba boela ba tiisa boitlamo ba ho ikakhela ka setotsoana le ho feta pele toantšong ea HIV/AIDS ka mokhoa o patlakileng e le ka ‘nete ba ipopile ngatana-‘ngoe ho

fihlela litharollo tse phuthetsoeng tokomaneng e bitsoang SADC HIV/AIDS Strategic Framework and Programme of Action 2003-2007. Har’a tse ling, phatlalatso ea thibelo le boikopanyo ba baahi; ntlafatso ea kalafo; phumantšo ea menyetla litsing tsa tlhatlhobo ea mali le litšebeliso tsa tlhabollo ea kekelo le tšehetso ea litjeo tsa kalafo ho ba fumanoang ba e-na le tšoaetso; hammoho le ho thehoa hoa letlole la lithuso la tikoloho ena ea SADC bakeng sa ho fihlela katleho ea tseo ho lumellanoeng ka tsona ‘mokeng oona, ebile tse ka sehloohong.

Lipalo-palo li bontša hore Lesotho mona ke 31% ea sechaba e nang le tšoaetso ea HIV/AIDS. Haele moo re se re utloile hore Kenya e se e ntse e ikokhela malebela a ho loantša seoa see ho baahisani ba eona, Uganda, na e be Lesotho lona le tla kōpa ho thakelana ka malebela le Uganda kapa ba makhatlo o ikemetseng oa Khayelitsha, Afrika Boroa? Re sa thehile mokhanya ho lebella ha ngoale e khiba. ■

Good Shepherd...

Li tsoa leqepheng la 18

moo. Ka bomalimabe ngoana oa hae o ile a hloka hahle a le phomolong ea Keresemese ngoahola, empa leha ho bile joalo, ke paki ea se boleloang ke bo-Sister Makhele le Phate ka tlhokomelo ea setsi. Senate ke e mong oa bo-‘m’e ba neng ba setse tlaas’a tlhokomelo ea setsi ha ba bang ba ne ba ile mahae bakeng sa phomolo ea mariha selemong sena hobane feela ‘mangoan’ae, mohatsa ntate’e ka ho hloka lerato le kutloelo-bohloko a se a sa mo amohela lapeng leo la habo.

Tlokotsi ea Senate e qalehile tjena: ka selemo sa 2000, ha a ne a le sekolong se phahameng o ile a ima ka mohlankana ea neng a le sehlopheng se le seng ‘moho le eena. Ka ho ferekana o ne a bile a kholoa hore seo ke pheletso ea litabatabelo tsohle sa hae ka bokamoso bo

chabileng. Empa leha ho le joalo, o ne a ntse a ikhothatsa ka hore ‘moho ba tla oa ba tsoha le mohlankana eo oa hae boimeng bohle ba kholiso ea ngoana oa bona. Ka ho bomalimabe o ile latoloa ke mohlankana eo tlaas’a tšusumetso ea rakhalia’e ea neng a itšunyatsunya litabeng tsa bona ba babeli, ‘me ka hona eo a nyahlatsa Senate sa ‘moko oa pere.

“Ruri holane setsi sena sa Molisa ea Molemo se ne se le sieo; ka ‘nete ke sitoa ho lekanya hore na rōna batho ba ileng ba thulana le mathata a tjena re ne re tla tšabela kae,” ke eena eo a itiisitse sesali hore a se lle.

Ho sa natsoe hore na maemo ebile a fe ka lapeng la habo, Senate o ntse a hopola

ka thabo le teboho e kholo tšehetso eo ntata’e a mo fang eona. Hajoale o tšoare ka thata ho itokisetsa lihlahlobo tsa makhaola-khang ea *Foromo* ea bohloko (COSC) mafelong a selemo sena.

Senate o hlalosa hore o ithutile tse kholo ka liphoso tsa hae, ‘me ha a lakatse ho bona baroetsana ba bang ba khasetsa mollong joalokaha ho ile hoa etsahala ka eena.

Ho bao e-bang ba ntse ba saooa ka litaba tsa bophelo ho fihlela joale, Senate o ba tsoela khomo: “Ba heso, ke nako joale ea hore bohle re beng le sepheo linthong tse nang le molemo maphelong a rona. Ha re tsitlalleleng katleho feela, re se tatele lintho tse sa re lokelang, ‘me ka hona re tle re beng le bokamoso bo chabileng.” ■

Lenane la borupeli boetapeleng

bo ntlafetseng tikolohong e ka boroa ho Afrika

Sepheo sa mantlha: Ho thusa khahong-bocha le khokahanyo ea bacha le baetapele ba mafapha ka hlophiso e ntlafetseng ho ikakhela ka setotsoana tsoelopeleng le ntlafatsong ea sechaba sa habo bona.

Tse hlokehang bakeng sa botho ba ba qalang (associates):

- Bopaki ba hore u na le makhabane a hoba moetapele
- Bopaki ba hore u ikamahanya ka tieo le tse emeloang ke Khokahanyo ea boetapele bo ntlafetseng (LeaRN).
- Sepheo se matla sa ho itella le ho sebeletsa ntlafatso ea sechaba sa heno.

- Botho bo lokela ho boptjoa ka tsela e latelang: 60% bo mme, 60% bacha, 60% e be batho ba tsoang metseng e ka thoko ho literopo.
- Palo e kholo ea litho e lebeletsoe hore e be e nka karolo lenaneng le reretsoeng ho ntlafatsa mafapha ohle a bophelo (IRDP) ho kenyeletsa le la temo metseng (IDEAA).

Tse hlokehang bakeng sa botho ba ba ipabotseng (fellows)

Ba hlahelletseng ka mahetso bothong ba ba qalang (associate) 'me ba khonang ho sebelisa litsebo tseo ba li fumaneng ho ntlafatso sechaba sa habo bona.

Khetho ea botho ba ba qalang (associates) e ka ba ka litsebo tse latelang

- Litho tsa lenane la ba qalang thongoa ke batho...

Li tsoelapele leqhepheng...

Mohalalitoe...

Li tsoa leqhepheng la 38

“Ha ke e-s’o qete ka uena. Sala hantle,” ke lona leo le khothometsa Steve.

Ka mokhoa oa hae, Julia ke ha a tebuka; a tetemisaka lintho li se ka ka letho ho ea monyako – a thabetse ha ba qeteletse ba tsamaea ho se khathatso e kaalo e mo hlahetseng. “Tsamaeang hantle, bahlomphehi,” ke eena eo a arabela.

Steve a hetla a mo lilibololitse ka le bohale. “Ha u soabe, le ho soaba ka ho nthera, letekats ...”

“Khele! Monna, u fapane hlooho hakaakang; ngoan’a metsi, tjee, u mo bua hampe hakaakang? A ee, e se kaba ua tella, monna,” ke lepolesa leo ka ho thothotheloa ho hoholo.

Leo e ne le lekhetlo la pele ‘Stevie’ a rohaka “Mohalalitoe oo oa lithota tsa Bokaota” ka mahlapa a tala joalo. Ha u tšaba; u tšabe masole le mapolesa ka ho senya monate!

Ha mahlaseli a pele a letsatsi a otlala litlhorong tsa lihlabane tsa Bokaota, masole a tsoa motseng ka mekhahlelo. Ka nako eo, Mong Mootloane a be a se a le temeng tšimong ea hae mane, a kuputsa lehola. Empa haele motseng koana mathata a ne a boetse a hloele manolo holimo.

E ne e se e kaba libeke tse peli joale lebenkele le bitsoang Bafokeng Mini Makert le koetse. Mong’a lona Mong Khunong o ne a sa tsoa bolaoa ka ho thunngoa hammoho le molebeli oa hae, ‘me se neng se se se tletlebisa bareki ka nako eo, e ne e le hore hoseng hoo le khoebo e nyenyane ea Steve e ne e koetsoe, ho se mang ea tsebang lebaka.

Ha mokoloko oa makoloi a sesole o feta haufi le tšimo ea Mong Mootloane, le eena o ne a thabetse ho ba bona ha ba tsamaea ho se khathatso ea letho e mo hlahetseng. Motsoalle oa hae e mocha, Colonel Tim Mollo eo e neng e le

eena molaoli-kakaretso Operation Swoopdown, a mo sal hantle. “Ke hantle, motsoalle ka. Ke fumane nku eo ea ka e n e nonne; ke tla tla e lata letsatsi lelekellang Keresemese pele!”

“Tselatšoe!” mohlomphehi, kea leboha. Re boela re bonana, ntate,” ke Mo Mootloane eo, a hoeletsa mothamo oa limomonane tseo (Mollo a ileng a mo fa tsona tente koana ka meso.

“Khele! Banna, letsoale ba la re, kokololo! Ke phonyoh ka sobana la nale,” ke Mo Mootloane eo, a lahla moho fatše – e leng ntho e sa tloaeleha ho eena, abile a potlakela hae ea hloela Julia esita le hona ho lahla sethunya.

Empa haele Steve eena be a qhobelletsoe ka koloing sepolesa hammoho le babelael ba bang ba supileng ba litlolo fapakaneng tsa molao. Har’a ling, mokola oona ka bomalim o ne o tjametsoe ke qoso ea nkha lefotha polaong e sehloho batho le tlatlapo ho hlometsoe.

**Commando
Lt Col
Maaparankoe
Mahao**

Khatelopele ea ntlafatso le nalane ea lefatše

Ka lilemo tse makholokholo, nalane ea bophelo ba batho lefats'eng e iponts'ahalitse ka likhoka le bompoli. Phutheho ea 1884 naheng ea Jeremane moo linaha tsa makhooa lineng li arolelana lefats'e la Africa ke se seng sa liemahale nalaneng. E ne e pepese bonyane lintho tse peli. Ea pele ke hore linaha tse matla li ka kopana ho ripitla lefats'e ka moo li ratang 'me li ikabe ka maruo a lefats'e. Ea bobeli ke ho supa ho hloka-hala ha ts'ireletseho ho linaha tse fokolang khahlanong le tse matla.

Ho tloha phuthehong eo ea Jeremane, bo-ralikhoka ba tsekang maruo ba ile ba liela lefats'e koetseng ea ntoa ea pele ea lefats'e. Ho thehoa hoa mokhatlo oa machaba-chaba (League of Nations) ka mor'a ntoa e ne e le teko ea tharollo ea bothata bo bakoang ke bompoli. Khapha-mali e ne e bots'e bo-ralipotomane kotsi ea ho tlatlapa ba fokolang, le ha hole joalo, lilemo tse ka bang mashome a mararo hape ka mor'a ntoa eo, lefats'e le ile la sesisoa ka

hara khapha-mali hape ntoeng ea bobeli ke bana ba-mahana-a-joetsoa.

Mokhatlo oa machaba a kopaneng (United Nations Organisation) ke mokhatlo o thehiloeng ka lits'ia tse thehiloeng pusehong ea lefats'e ka molao ka mor'a ntoa. Nakong eona ena, ts'usumetso ea tlhokomelo ea litokelo tsa batho e ile ea phahama haholo. Tloaelo ea nako e telele ea ho iketsetsa boithatelo e ile ea tseteloa mabintleng ka ho thehoa hoa lekhotla la ts'ireletso la machaba a kopaneng e ka sitana le mekhoha e meng ea thibelo le tharollo ea likhohlano. Lekhotla lena la eba molula-qhooa ea lisitseng khotso ea lefats'e ho ipapisitsoe le metho ea toka le polokeho ho bohle.

Boemo ba tsamaiso ea lefats'e ka mor'a ntoa bo ile ba tsoala lintho tse ngata tse ts'ehetsang tsamaiso ka molao. Mesebetsi ea poloko ea khotso ea eba emeng ea mesebetsi e ka sehlohong. Tlasa leano la poloko

ea khotso hoa ithutoa hore litlolo tsa melao ea ntoa le lits'ito ho batho li ka etsoa ke bohle lithekong tsa ntoa.

Ha morao tjena, khatelo pele ea bohlokoa ke ea ho thehoa hoa lekhotla la lefatse la litlolo tsa molao (International Criminal Court). Lekhotla lena le reretsoe ho ahlola linyeoe tsa litsito tsa botho le litlolo tsa melao ea ntoa. Le fa batho ba lefatse sebaka seo ba ka itsekang ho sona khahlanong le bo-ralikhoka ntle ho ts'itiso ea letho. Lekhotla lena ka hona le fetola kutluisiso ea polokeho mofuthung oa molao ts'ia ea ho tiea ho ba fokolang lefatseng le ntseng le aparetsoe ke litsikitlano tsa meno la ka jeno. Le boetse le tiisa metho ea puso ea sechaba ka sechaba ka ho fa ba fokolang nkho ea hore likeleli tsa bona li se oele fats'e. Ho ema khahlanong le khatelo-pele ena ke ho ikamahanya le mabotho a lefifi la bonka ntjana moo ho phelang linonori le boralikhoka – moo mofutsana ha habo oona eleng naheng. ■

Lenane...

Li isoa leqepheng la 40

hlomphehang sebakeng seo litho tse joalo li phelang teng

- Manane a sebetsanang le ntlafatso ea mafapha ohle a bophelo (IRDP) 'moho le la temo (IDEAA) a ka tlatsetsa ho thongoeng ha litho ka ts'ebeliso mmoho le likolo ekasitana le likereke.
- Pabatso likoranteng e ka sebelisoa ho mema likopo. Ba

khahloang ke ho etsa likopo ba tla tlatisoa foromo ea kopo e tla leka ho fumana hore na ba fela ba e na le makhabane a ho ka ba baetapele ba nnete na.

Lipalo tsa botho ba ba qalang (associates) le ba ipabotseng (fellows)

- Naha ka 'ngoe e lebeletsoe hoba le litho tse 300 tsa ba qalang (associates) le tse 30 tsa ba ipabotseng (fellows)

selemo se seng le se seng ho qala ka 2002.

- Bacha ba 200 ba tsoang lenaneng la bacha la Youth 21, le baetapele ba 100 ba sechaba.
- Tebello ke hore kamora lilemo tse 10 ho tla be ho ena le litho tse 24,000 tsa mothati oa ba qalang (associates) le litho tse

**Puleng
Letuka
(Research
Associate
WLSA)**

Setšoantšo sa Molao oa banyalani: Tlhase ea Tšepo ho bo-'m'e ba Basotho (ntšetsopele)

Mathata a tla rarolloa ka sets'oantso sena sa molao.

- Ho se be le lipuisano pakeng tsa monna le mosali ka ho batla thepa, ho e sebelisa le ho fana kapa ho rekisa thepa ea lelapa. Leha ho tsebahala hore basali ke bona ba etsang tlatsetso e kholo ho batla thepa ea lelapa, ha ba nyetsoe tlaas'a tlamahano ea kopanelo ea thepa (community of property) kapa lenyalo la Sesotho (e leng boholo ba manyalo mona Lesotho) haele matla oona ha ba na oona a hore na thepa eo ho etsahaleng ka eona. Matla a joalo ka molao a fuoe motho oa monna. Ke eena ea nang le matla a ho rekisa kapa ho fana ka thepa e joalo ntle le lipuisano le mosali oa hae. Hona ho etsahala ka lebaka la matla ao lenyalo le mo fang oona a ho sebelisa thepa e joalo ka moo a bonang ho hlokahala ka teng. Hona ho bolela hore leha a ka bapala karolo e kholo ho batla thepa ea lelapa, haele taolo eona ha a na eona holim'a thepa eo.
- Basali ba nyetsoeng ba nkuoa e le bana mahlong a molao, ka hona ba ke se kene litumellanong tsa

mofuta ofe kapa ofe (contracts) kantle ho ts'ebeliso le banna ba bona. Ka lebaka lena, basali ha ba na monyetla leha e se e le oa ho fumana mokoloto libankeng ntle le ts'ebeliso 'moho le banna ba bona. Ke lebaka lena, thepa e ka'ng matlo kapa masimo e ke se ngolisoe ka lebitso la mosali, 'me hona ho ba sitisa ho sebelisa thepa ejoalo e le ts'ireletso bakeng sa mekoloto. Empa sets'oantso sena sa molao ha se fetisitsoe paramenteng basali ba nyetsoeng ba tla khona ho fuoa mekitlane ba sa hloke tumello ea banna ba bona. Ba tla be ba tsebe le ho ngolisa thepa e ka'ng matlo le masimo ka mabitso a bona.

- Ho hlakile hore ha mosali a hloka ho phetha morero o hloakang tumello le tlatsetso ea monna oa hae a ke ke a etsa joalo ha feela monna oa hae a le sieo. Taba ena e thatafala le ho feta moo monna le mosali ba sa utloaneng kapa moo ka lebaka la karohano mosali a sa

tsebang moo monna a teng.

- Litokelo holim'a banyalani ikarabella ho monna le mosali molao o sa mo r ka ba mohlokomeli oa ba hae. Hona ho bothata ba hore mosali ke a khona ho fuma bana ba hae le lintho kang libukana tsa ho Empa haeba paramenteng fetisa molao oona, m kapa mosali ba tla ba le ka bo-mong a bohloko ba bana ho kenyeletsa ho ba nkela libukana t eta.
- Ka boemo bo teng ba t ha joale ba ke ke ba litokelo tsa bona ka bo ka khotla. Empa ka r oona, ba tla tseba ho joalo ba sa hloke tlatse banna ba bona.
- Ka boemo bo teng bas ke ke ba fuoa kalafo e ea ho buuo (operatio thoko ho banna ba Hona ho bolela hore banna ba bona ba ikh ho se ikamahanye, bo ba bona bo ka ba tsi ho sa hlokahale.

Ha se Basotho ba bang tsebang tsena tse fuperoe sets'oants'o sena sa molao. L litaba tsa malapa li rerisan banna le basali moo ho na

mathata banna ba atisa ho ikhethela ho sebelisa thepa ea lelapa litakatsong tsa bona ba le bang ba sa natse se ka etsahalang ka lapeng. Ke ka hona ho hlokahalang hore ts'ebeliso ea thepa ea lelapa ka tsela efe kapa efe e be ka kutloano pakeng tsa mosali le monna.

Ho hlakile ke hona hore sets'oants'o sena sa molao ha se tlose letho la matla ao banna esale ba na le oona. Hoo se mpang se o etsa ke ho fa basali matla a lekanang le a banna. Ho mpe ho hlake hore matla a banna ha ho moo a fokotsoang teng, ho mpang ho etsahala ke ho fa basali matla ao molao o neng o ntse o ba timme oona. Sets'oants'o sena sa molao ka bokhuts'oanyane se tlosa khethollo e ntseng e etsetsoa basali tlaas'a melao e teng ha ha joale.

Sets'oants'o sena sa molao ke hona se ntseng se ts'ohloa, 'me sechaba se ntse se etsa litlatsetso. Ho bohlokoa hore bohle re tsebe ka sona, 'me re etse litlatsetso tse matla tse hahang. Hona re ho etse ka sepheo sa ho fetola maemo a basali hore ba phethe karolo ea bona ka makhethe ntlafatsong le nts'etsopeleng ea Lesotho.

Basotho ba bangata ha ba tsebehore tsena ke kahohano tsa molao. Tselana tseo litaba tsa malapa lisebetsang ka tsona ke lipuisano tse pakeng tsa monna le mosali. Empa ha hona le qaka lipakeng tsa banyalani ha

sentho e tsebahalang ho monna hore a se sebetse litaba tse amang thepa a le inotsi ka nako engoe e se molemong oa mosali kapo bana.

'Me ketso tsena ke tseo lika rutang mosa;I hore molekane oa hae o entse tsena tlasa matla a molao oa banyalani a bokelletsoeng ho eena. Matla ana a senyekhenyekhe a tla sebelisoa hampe tlhokofatsong ea lelapa. Ho oa hlaka hape hoa hlokahala hore maemong a joalo mosali e le karolo ea setlamo seo o tlameha hore a be lematla le tokelo joalo ka monna holima thepa ea lelapa.

Mosali joalo ka monna o na le tokelo kantle leho itsetleha ka motho emong; o na le tokelo ea hoba le thepa e ngotsoeng ka eena hape le tokelo ea ho etsa litumellano tsa mokitlane joalo ka monna oa hae. Ntho ena ha e tlose matla ho monna oa hae empa e fa mosali matla ao a neng a sena eona nakong ea ho feta.

Ho fa mosali matla a molao ho tla eketsa tsebetso ka lapeng hape ho ke ke hoa e ba molemong oa Mosali feela empa le monna oa hae o tla imona menoana. 'Me

hona ho netefatsa hore bophelo ba lelepa bo tla lula bo tsoela pele ho sa natsoe boteng kapa bona bosieo ba hae. Mosali o tlabana le matla a ho etsa joalo ka monna linthong tsohle. Sentoantšo sena ha sefe mosali matla a sa feteng a monna empa setlosa khethollo e etsoang ke molao ea ho etsa mosali ngoana. Setšoantšo sen se tla tlosa mathata a tjametseng bo-'me a khahlanong le bolokolohi le tekatekano.

Ha eba setšoantšo sena se fetoha molao basali ba nyetsoeng ba tla lokoloha e seng molaong feela empa le bophelong ka kakaretso. Hona joale, basali ba nyetsoeng mahlong a molao ke bona 'me hona bophelong ho hlalosa hore basali ke bana. Tsoelopeleng, basali ba tlabana le bolokolohi ba kenela lintlafatsa tseo ba tlang ho ithuoela thepa. Ba batla le bolokolohi ba ho sebetsoa tsohle joalo ka banna ba bona.

Ka kakaretso, basali ba nyetsoeng ba tlabana le le bolokolohi kaha ba tla hlaha e le batho ba boikarabello mahlong a molao. 'Me hona ho tla tsoalla basali ba bangata bo tsoereng thipa ka bohalleng malapeng. Le sechaba se tla imona menoana kaha ho tlabana le batho ba litsebo tsebo tsoelopeleng ea morou kamora ho hore ho tlosoe lefika lena leneng le beha ketheko karolo e kholo ea sechaba ntsetsepeleng ea bophelo.

Lenane...

li tsoa leqepheng la 41

2,400 tsa mothati oa ba ipabotseng.

Lenane la ba qalang

Litho tsohle tse tla kenela lenane la ba qalang (associate program) li tla nka karolo ho tse latelang:

- Thupelo e tla ba fa malebela a tsa ho iphelisa mmoho le manane a mang a thuto a tla fanoa ke Leadership Academy a

reretsoeng ho ba ruisa tsebo le ho ba chorisa ho tsa bophelo le boetapele bo ntlafatseng.

- Ho nka karolo popong-bacha le katlehisong ea manane a reretsoeng ho etsa lintho tse molemong oa sechaba, tharollo ea liqabang ka tsela tsa khotso, ho thusa

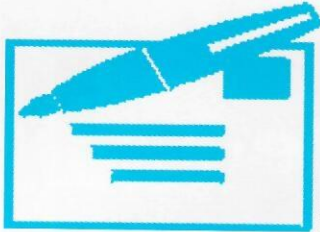
kanetsong ea tsebo le toants'o ea lefu la mokakallane oa setla bocha (HIV/AIDS) le ho tsosa moea oa bochaba e le karolo ea ho baballa meetlo le mekhoha e metle ea bochaba.

- Litho li tla nka karolo maetong a boithuto a kenyeletsang borupelluoa le bosuoe. ■

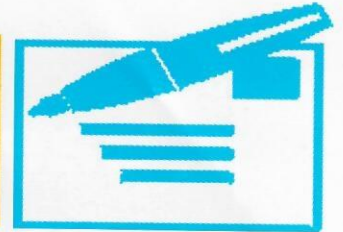

Molaoli oa sesole sa Lesotho, Lt Gen Makhula Mosakeng o amohela tlotla ea National Sport Merit lithholisanong tsa taekwondo tsa lefatše tsa bo-30, Seoul, Korea Boroa, ka la 28 Motšeanong, 2003.

**E-ba sehlohlolong sa litaba tsa
sesole sa Lesotho, `me u be le
seabo tlhopho-bocheng ea sesole
sa naha, seo u tla ba motlotlo ka
sona.**

Mangolo a babali ho mohlophisi

Mohlophisi,

Ke le motšehetsi e moholo oa koranta ea *Mara*, ke fana ka thoholetso e kholo ho bahlophisi le batšehetsi ba *Mara*. Kea le thoholetsa, ke re, "Hele-helele, *Mara* ha e hole!"

Ho ba ntseng ba e-s' o eellelo bohlokoa ba ho bala *Mara*, ke rata ho le tsoela khomo, ba heso – khemang le linako, le bale *Mara*, e se re ho le tjee, la fetoa ke tse molemo. Ke se ke ithuetse tsebo ka liphethoho le litaba tse ling tse thahasellisang tsa tšebetso ea sesole sa Lesotho; tse amanang le bophelo bo botle, lintlafatso, tsa moruo oa naha le bophelo ba Basotho ka kakaretso.

Ka ho susumetsoa ke thahasello eo ke nang le eona koranteng ena ea *Mara*, ke rata ho etsa tlhahiso ntlafatsong le ntšetsopeleng ea eona ka hore tsena

li ka fihleloa ka ho latela methati e latelang:

- Ho ngola lihlooho tse bapatsang koranta pele khatiso ka botlalo e etsoa;
- Ho ruta le ho buoa ka koranta ena likopanong, likolong le lipitsong tsa sechaba;
- Ho hlophisa mehoanto ea boithapollo le bochaba, ho se b e l i s o a meaparo e

ngoliloeng lebitso la koranta;

- Ho ngola lipampiri tse ka manamisoang likoloing le lifensetereng tsa likhoebo;
- Ho ba le folakha le ho ba le lipapatso tse kholo tse kang tse hlomiloeng literateng le mebileng eohle ea naha ea Lesotho.

Ke na le khopolo e matla ea hore ka lintlha tsena le tse ling tseo babali le batšehetsi ba bang ba *Mara* ba ka li etsang khatelopele e kholo e ka fihleloa.

Kea leboha,
Thabiso Timile.

Bakeng sa ho ba sehlohlolong sa liketsahalo ka sesoleng sa Lesotho kamehla bala

Newsmagazine.

MARA

Advertising Rates

Effective from March, 2003

Display Advertising

M 5.00 per column centimetre (one column wide by one column centimetre deep)

One quarter page (A4 size)	=	M 400.00 1st insertion
One half page (A4 size)	=	M 700.00 1st insertion
Three quarter page (A4 size)	=	M 900.00 1st insertion
Full page (A4 size)	=	M 1300.00 1st insertion

Loose insertion advertisements

M 700.00 per insertion

Discounts

A frequency discounts of 5% will be granted for the second insertion of the same advert in the following issue. A flat discount rate of 15% will be granted for any advert inserted in three or more consecutive issues.

Commission

A standard 16.5% commission will be paid to a recognised Advertising Agency handling the insertion of display advertisements.

Personal Information Advertising

M1 .00 per word minimum of six words.

Subscriptions

ENQUIRIES:

Tel: +266 32 5294 Fax: +266 310 351

Postal Address: P. O. Box 1346, Maseru 100, Lesotho

SUBSCRIPTIONS RATES

	3 Issues	6 Issues
Schools	M 7.00	M 15.00
Lesotho	M 8.00	M 16.00
South Africa	M 10.00	M 17.00
Southern Africa	M 12.00	M 20.00

Please send me copies of Mara (tick the appropriate box)

3 Issues

6 Issues

I enclosed a (cheque/cash/money order) of M _____

Full address both physical and postal:

Physical

Postal

N.B. when ordering, verify your organisation by office stamp.

MARA comes out only every two months.

Get your Business seen and heard!!

It pays to advertise with

For further information please contact us at
Tel:(+266) 22320404
Fax:(+ 266) 22310351

FUMANA MATLA

"e"pap
Life Force - Nutroceutical™ Porridge

GUARANTEED
with extra Vitamins,
Minerals & SELENIUM

Distributed by:
Positive Action Marketing (Pty) Ltd.
T/A POSITIVE HEALTH
P.O. Box: 1895, Maseru 100, Lesotho
At 60 Minutes Building, Cathedral Area
Tel.: 22325804, 58850069, 58783702
e-mail: info@lesoff.co.za
website: www.positive-health.net
500 grams

13.50
500g

**A Pre-cooked maize and soya porridge
for the whole family enriched with
vitamins, minerals and SELENIUM**

Take your e-pap daily, this will ensure your daily intake of all essential vitamins & minerals. All you need to take is 50g (4 tablespoons) at a time - morning and evening with cold/luke warm water or milk.

Distributed in Lesotho by: POSITIVE HEALTH, 60 Minutes Building, Cathedral Area, Maseru. Tel.: 22325804, 58850069, 58783702

*This information is
brought to you by
Positive Action in
collaboration with
Mara Newsmagazine
in the interest of
promoting
good health*

M.P.L. TYRES

First come, first served. Come now for quality tyres. Get cordial welcome, superb service and be satisfied. We are here for professional and different range of service in the field of tyres. We specialise in: New truck tyres, buses, minibuses half-trucks cars and bakkies.

Extras

- 1-Fitting
- 2-Wheel-Balancing
- 3-Sales of tyres for: trucks, minibus,buses,small cars and vans
- 4-All sizes of tyres and tubes
- 5- Puncture repair

Retreat truck tyres and buses from 600/16 to 315/80 R22.5. we also repair all types of tyres. Vulcanising is in style.

Repairing of small hole on side (using rubber)

Open Weekdays
Monday - Friday
 8.00 am -5.00pm.
Saturday
 8.00am -4.00pm
Sunday
 8.00am -1.00pm

**For further information contact us at Lakeside Sebaboleng
 Box 9925, Maseru 100 Tel: 58859925**

Benson's

Quality Fresh Meat

P.O. Box 941, Ladybrand 9745

Tel: (09266) 22321479 (w) Cell: 083 554 5627 e-mail: e.beukes@mweb.co.za

GILBERT / ANDRE

- Check us out for all beef, pork, lamb and fish products.
- We will offer a 10% discount for all Defence Force members on presentation of IDs.
- Bring this advert in for 10% discount until the end of August 2003.

We are located at Ha Hoohlo behind Trentyre, Maseru

For quality value service excellence.

More quality guaranteed

What makes Morkels different from any other furniture retailer?

It's more than range of quality furniture, appliances, home entertainment equipment and bedsets. It's more than our commitment to service excellence, both before and after a purchase is made.

When you buy something at Morkels, you become a part of our family.

Whether it's our unique two year guarantee which can also be extended to five years, our committed toll free customer care line or specialised delivery in customised closed trucks, at Morkels you can buy with complete peace of mind.

- Two Year Guarantee

If anything does go wrong with your product, Morkels will act on your behalf to ensure it is in perfect working order.

- Morkels Club

Exclusive benefits such as free gifts, product discounts, competitions, promotions as well as free legal advice and emergency assistance.

- Customer Protection Insurance

Financial protection against damage, theft, death and even retrenchment.

Come in and ask a salesperson about one of our affordable payment plans
And experience true quality, guaranteed.

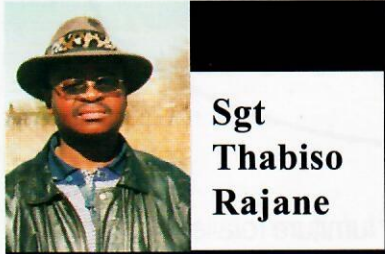
Branches: Mafiteng, Maputsoe, Maseru (Kingsway Street),
Maseru (Mankupu Shopping Centre)

Morkels

Your Two year guarantee store

Lesotho le boemong ba hore le ka tsoara mokhahlelo oa 16 oa litlholisanano tsa bompoli ba Taekwondo tsa Masole lefatšeng isao

**Sgt
Thabiso
Rajane**

Ofosiri e kholo ea sesole sa Lesotho eo e leng hlooho ea tsamaiso ea lipapali ka sesoleng, Colonel Letšolo Kholoane o re sehlopha sa papali ea Taekwondo sa sesole se tla romella libapali tse supileng (7) le liofisiri tse hlano (5) litlholisanong tsa mokhahlelo oa 15 tsa bompoli ba papali ea Taekwondo tsa Masole tse tla tsoareloa naheng ea Croatia ka Phato monongoaha.

“Mokhahlelo oa 14 oa litlholisanano tsena o ne o tsoaretsoe naheng ea Amerika toropong e bitsoang Fort Wood Texas ka Loetse ngoahola,” Col o oa hlalosa, o eketsa ka hore mohlomong ha lilemo li ntse li loeana mokhahlelo o mong oa litlholisanano tsena o tla tsoareloa mona Lesotho.

Col Kholoane o ile a tsoelapele ho bontša hore ke linaha tse 122 tse memetsoeng ho tla nkhisetsana mahafi litlholisanong tsena tsa mokhahlelo oa 15, empa a bontša hore kaofela hoa tsona li tlamaile ke ho netefatsa kamohelo ea tsona ea memo ho mokhatlo o moholo o ikarabellang lipapaling tseo tsa masole.

Nakong eo Col a neng a buoa ka tšebetšo ea mokhethoa, o itse, “Ke tšepa hore mokhethoa oa rona o tla re tlela le tlolo, ‘me ke na le tšepo e sa thekeseleng ea hore o tla phahamisa folakha ea naha le ea sesole ka makhetho.”

Mokoetlisi oa sehlopha e bile e le motsamaisi oa papali ena boemong ba machaba, Warrant Officer II (WO II) Phatoli Mahao, o re o na le tšepo ea hore mokhethoa oa habo o tla sebetsa hantle litlholisanong tseo.

“Ke tšepisa hore mokhethoa o tla boea le marungoana hae leha ho ena le mathapisana a mararo ao ke a qhoaelletseng lipholong tsena tse meja papaling ena, ke tšepa hore mathapisana a na a tla sebetsa hantle,” o tšepisa joalo mokoetlisi. Mokoetlisi o ile a bontša hore ka

Mookameli oa Lekhotlana la Lipapali sesoleng sa Lesotho, Col Letšolo Kholoane.

lebaka la mathata a `maloanyana a bo bokulo le a mang joalo-joalo, sehlopha sa bona se tla ba le liphetho tse ngatanyana.

“Libapali tse kang Pte Mokete Mokhosi, e mong oa litsoibila tsa sehlopha ea seng a khethetsoe ho ba mokoetlisi o fanyehile liatlana papaling ena, ka lebaka la lilemo,” o rialo mokoetlisi a eketsa ka hore e meng ea melao e tsamaisang lipapali tsena tsa masole, e tlama libapali ho phomola ha li fihletse lilemo tse 36 tsa tsoalo.

WO II Mahao o supile hore banneng sehlopha se tla loana mekhahlelong e meraro, `me ho tla ba joalo feela le ka bo-`m`e.

E mong oa libapali tse seng li behiloe leihlo bakeng sa litlholisanano tsena, Pte Likhama Leuta o re o qalile papali ena ea Taekwondo ka 1994 nakong eo entseng e le moithutoane sekolong toropong ea habo ea Mafeteng.

“Ke tšepisa Basotho le sesole sa heso papali e tsoileng matsoho litlholisanong tsena. Ha ha joale ha ke bone bothata ba mofuta ofe kapa ofe sehlopheng”, o ikana joalo Pte Leuta.

Sena ke sehlopha se il`o emela sesole sa Lesotho lithlholisanong tsa lefatše tsa papali ea taekwondo, Croatia ka Phato, 2003.

'MANTHABI

BREAD AND PIE SHOP

Freshly baked bread and pies. All day long.

Monday – Friday 6:30 am to 7:00 pm.

Saturday 6:30 am to 4.00 pm

Sunday 7:00 am to 12:00 midday.

1st come first served. It is easier to live better with 'Manthabi Bread and pie shop.

We specialize in cake, doughnuts, sweet rolls, school buns, rock buns, and different types of pies.

For more information visit us at Tlelai Centre opposite Bonhome House. Or phone 22327707.

 MAARA